

HANDBOEK VETERAAN

Veteraneninstituut

Voorwoord

Voor u ligt de vijftiende druk van het Handboek Veteraan, een belangrijke informatiebron voor iedere veteraan en zijn of haar directe relaties. Daarnaast is het een uiterst nuttig naslagwerk voor diegenen die zich professioneel met veteranen en veteranaangelegenheden bezighouden.

Ik zie het als een taak van alle commandanten hun militairen die de dienst verlaten op goede wijze te informeren over de volgende fase. Een belangrijk deel van deze groep heeft immers deelgenomen aan één of meerdere missies. Zij behouden de status van veteraan voor de rest van hun leven. Daarom is het van groot belang dat alle veteranen de beschikking hebben over juiste, heldere en overzichtelijke informatie.

Via dit handboek is zulke informatie voor u toegankelijk. Het stelt namelijk de veteraan en diens thuisfront in staat gericht antwoorden te zoeken op alle mogelijke vragen. Deze publicatie pretendeert daarbij niet volledig te zijn, maar wil u vooral op een snelle en duidelijke manier feitelijke informatie bieden over allerlei aspecten van het veteraan zijn. Het biedt tevens een praktisch hulpmiddel om u zo goed mogelijk te informeren. Het zal daarmee niet altijd op uw persoonlijke omstandigheden zijn toegesneden. In dat geval kunt u vanzelfsprekend altijd een beroep doen op de expertise van de medewerkers van het Veteraneninstituut in Doorn.

Erkenning van en waardering voor veteranen zijn de afgelopen periode gegroeid, maar zijn nog steeds niet vanzelfsprekend. Defensie hecht groot belang aan een goede begeleiding van haar veteranen. Daarvoor is het noodzakelijk dat alle informatie over veteranen makkelijk bereikbaar is. Het is mijn verwachting dat dit Handboek Veteraan u daarbij op een uitstekende wijze behulpzaam zal zijn.

Luitenant-generaal Lex Oostendorp
Inspecteur der Veteranen

Inhoud

1	HET VETERANENINSTITUUT IN VOGELVLUCHT	
1.1	Algemeen	6
1.2	Het Veteraneninstituut	6
2	VETERANEN(BELEID)	
2.1	Wie is veteraan?	8
2.2	Historisch overzicht veteranenbeleid	8
2.3	Ontstaan Veteraneninstituut	9
2.4	De Veteranenwet	9
3	ACTIVITEITEN GERICHT OP ERKENNING	
3.1	Veteranenpas	11
3.2	Regeling reisfaciliteiten	11
3.3	Reüniefaciliteiten	11
3.4	Het tijdschrift Checkpoint	12
3.5	Verhalen van veteranen	13
3.6	Veteranen met een missie	13
3.7	Tijdschriften van de krijgsmachtdelen	15
3.8	Overige faciliteiten	16
4	(NA)ZORG VOOR VETERANEN EN DIENSTSLACHTOFFERS	
4.1	Centraal Aanmeldpunt Veteranen van het Veteraneninstituut (CAP)	17
4.2	Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV)	17
4.3	Privacy en klachten	22
5	BELANGENBEHARTIGING	
5.1	Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstsachtoffers (BNMO)	23
5.2	Stichting Veteranen Platform (VP)	24
5.3	Secretariaten van bij het VP aangesloten organisaties	24
5.4	Militaire vakbonden en belangenverenigingen	28
6	MINISTERIE VAN DEFENSIE	
6.1	Wie maakt het beleid?	30
6.2	Publieksvoorlichting	30
6.3	Veteranenregistratiesysteem (VRS)	31
6.4	Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/Inspecteur der Veteranen	31

6.5	Klachtenfunctionaris voor veteranen en dienstslachtoffers	32
6.6	Afdeling Semi-Statistische Archiefdiensten (voorheen BRIOP)	32
6.7	Kleding en Persoonlijke Uitrusting bedrijf (KPU-bedrijf)	33
6.8	Handleiding Nabestaanden	33

7 PENSIOENEN, UITKERINGEN EN VOORZIENINGEN

7.1	Algemeen	34
7.2	Pensioenen voor beroepsmilitairen met doorlopend dienstverband	34
7.3	Pensioenen voor beroepsmilitairen met kortdurend dienstverband	35
7.4	Waardeovername en -overdracht van pensioenen	36
7.5	WIA en Militair Invaliditeitspensioen (IP)	37
7.6	Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers	38
7.7	Bijzondere Wetgeving Oorlogsgetroffenen, Vervolgingslachtoffers en KNIL-pensioenen	39

8 ONDERSCHIEDINGEN EN ERETEKENS

8.1	Algemeen	40
8.2	Overzicht van een aantal onderscheidingen en eretekens	40
8.3	HDP-Afdeling Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen	42

9 DIENSTEN EN HULPVERLENING

9.1	Cogis	43
9.2	Stichting 1940-1945	43
9.3	Stichting Partners van Oorlogsgetroffenen (SPO)	44
9.4	Militair Revalidatie Centrum (MRC) Aardenburg	44
9.5	Gezamenlijke Militaire Fondsen (GMF)	45
9.6	Nationaal Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg (vfonds)	45
9.7	Militair Verzorgingshuis Bronbeek	46
9.8	Oorlogsgravenstichting	46
9.9	Monuta Veteranenuitvaart	47
9.10	Nationale ombudsman	47

10 VETERANEN OP HET INTERNET

10.1	Nederlandse veteranensites	48
10.2	Internationale veteranensites	50
10.3	Portals	51

11 INLOOPHUIZEN EN VETERANENCAFÉS

11.1	Inloophuizen	52
11.2	Veteranencafés	54

12 DOCUMENTATIECENTRA

12.1	Kennis- en onderzoekscentrum (KOC)	69
12.2	Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)	69
12.3	NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies	70
12.4	Bibliotheek Cogis	70
12.5	Collectie Legermuseum	71

13 MILITAIRE EN OORLOGSMUSEA

13.1	Algemeen	72
13.2	Koninklijke Landmacht	76
13.3	Koninklijke Luchtmacht	79
13.4	Koninklijke Marine	80
13.5	Koninklijke Marechaussee	80

14 OVERZICHT LANDELIJKE HERDENKINGEN EN VIERINGEN

81

1 Het Veteraneninstituut in vogelvlucht

1.1 Algemeen

Het Veteraneninstituut is hét adres waar u met alle vragen over erkenning van en zorg voor veteranen terecht kunt. Een veilige basis en een informatiebron voor veteranen en hun familieleden én een intermediair en vraagbaak voor allen die beroepsmatig werkzaam zijn voor en met veteranen. De leidende gedachte binnen het Veteraneninstituut is dat niemand met zijn of haar vragen of hulpverzoeken tevergeefs aanklopt. Om dat te realiseren wordt gewerkt volgens het zogeheten 'één-loketprincipe'. Dat houdt in dat alle vragen en verzoeken via een centraal telefoonnummer en e-mailadres op één plaats binnenkomen, waarna ze door deskundige medewerkers worden beoordeeld en afgehandeld. Het gaat daarbij om heel uiteenlopende kwesties. Veel voorkomende vragen zijn bijvoorbeeld die naar reüniefaciliteiten, aanvragen voor een veteranenpas of een gratis abonnement op het veteranentijdschrift Checkpoint, medaillietoekenningen, adressen van veteranenorganisaties of pensioenaanvragen. Deze vragen worden allemaal direct afgehandeld binnen het Veteraneninstituut (zie hoofdstuk 3). Voor hulpvragen en -verzoeken is het Centraal Aanmeldpunt Veteranen (CAP; zie 4.1) van het Veteraneninstituut de aangewezen plek.

In dit hoofdstuk is beknopt weergegeven wat het Veteraneninstituut voor u kan betekenen. Meer uitgebreide informatie (ook over de diverse instanties buiten het Veteraneninstituut) vindt u in de hiernavolgende hoofdstukken.

1.2 Het Veteraneninstituut

Op 10 mei 2000 is het Veteraneninstituut officieel geopend door toenmalig minister-president Wim Kok. Het Veteraneninstituut streeft naar een optimale psychische en lichamelijke zorg voor Nederlandse veteranen en een gedegen ondersteuning voor hun gezinsleden. Daarnaast werkt het instituut aan de maatschappelijke erkenning van de prestaties die deze veteranen in opdracht van politiek en samenleving hebben geleverd en voor de offers die daarbij werden gebracht. Ten slotte kent het Veteraneninstituut een eigen Kennis- en onderzoekscentrum (zie 12.1). Het Veteraneninstituut is op werkdagen van 09.00 tot 17.00 uur geopend.

Het Veteraneninstituut

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn

Postbus 125, 3940 AC Doorn

tel: 0343-474150, fax: 0343-474155

e-mail: info@veteraneninstituut.nl (voor informatie en algemene vragen) of

zorg@veteraneninstituut.nl (voor zorgvragen)

website: www.veteraneninstituut.nl

2 Veteranen(beleid)

2.1 Wie is veteraan?

Onder veteranen worden verstaan:

- Gewezen militairen met de Nederlandse nationaliteit die het Koninkrijk hebben gediend onder oorlogsomstandigheden of overeenkomstige situaties.
- Gewezen militairen die bij vredesmissies betrokken zijn geweest, zowel binnen als buiten het verband van de Verenigde Naties (VN).
- Gewezen militairen van het voormalige Koninklijke Nederlands-Indisch Leger (KNIL).
- Vaarplichtig koopvaardijpersoneel uit de Tweede Wereldoorlog en gouvernementssmarine.

Gelijkgesteld zijn:

- Verpleegsters met de Nederlandse nationaliteit, die vanuit Nederland als militair of door het Rode Kruis zijn uitgezonden naar voormalig Nederlands-Indië en zijn ingezet voor medische verzorging van de Nederlandse Strijdkrachten en het voormalig KNIL, en die na afloop van de diensttijd naar Nederland zijn teruggekeerd of vertrokken.
- Employés Speciale Diensten van de Veiligheidsdienst Mariniersbrigade.
- Tolken die vóór 8 mei 1945 behoorden tot het Korps Tolken.
- Gewezen militairen die actief hebben deelgenomen aan de bevrijding van ons land, zich in Nederland hebben gevestigd en de Nederlandse nationaliteit hebben aangenomen.
- Gewezen militairen met de Nederlandse nationaliteit die vóór 2 maart 1946 waren verbonden aan de Explosieven- en Mijnopruimdiensten van de krijgsmacht en actief betrokken waren bij het mijnevrij maken van o.a. vliegvelden, havens en kuststroken in de naoorlogse periode.

2.2 Historisch overzicht veteranenbeleid

Na de Tweede Wereldoorlog bestond het veteranenbeleid primair uit een regeling van pensioenen voor militaire oorlogsslachtoffers (en hun nabestaanden) en een beperkt aantal diensten en voorzieningen op het gebied van wonen en werken. Voor de rest werd de zorg voor veteranen voornamelijk uit particulier initiatief door veteranen onderling verleend,

zoals de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO; zie 5.1), waaruit in 2007 Stichting de Basis (zie 4.2) is voortgekomen.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw leidde het gebrek aan nazorg en maatschappelijke erkenning ten opzichte van Indiëveteranen tot de oprichting van diverse belangenorganisaties, waaronder uiteindelijk in 1989 de overkoepelende Stichting Veteranen Platform (VP; zie 5.2). In ongeveer dezelfde periode trad de Nederlandse krijgsmacht voor het eerst sinds lange tijd in Libanon op onder oorlogsomstandigheden en zonder daarbij zelf partij te zijn. Daaruit werd duidelijk dat in ieder geval een deel van de ingezette militairen nazorg behoefde. Deze beide ontwikkelingen hebben ertoe bijgedragen dat het thema 'zorg voor veteranen' op de overheidsagenda verscheen. Met de komst van een vertrouwensman oud-militairen Indiëgangers en de nota 'Zorg voor veteranen in samenhang' van Defensieminister Relus ter Beek startte een nieuw beleid van de overheid met betrekking tot veteranen en nazorg.

2.3 Ontstaan Veteraneninstituut

Als uitvloeisel van een aantal beleidsnotities werd onder meer in 1991 de Stichting Dienstverlening Veteranen (SDV) opgericht. Deze stichting kreeg als taakstelling zich primair bezig te houden met de uitvoering van het door de minister van Defensie vastgestelde veteranenbeleid. Onderzoek onder met name jonge veteranen, onder meer naar het zogenaemde 'Cambodja Klachtencomplex' en onverklaarbare ziekteklachten onder Bosniëveteranen, toonde echter aan dat er een verdergaande en sterke behoefte was aan een herkenbaar instituut voor veteranezorg. Dat instituut ontstond in de loop van 1999 en 2000: het Veteraneninstituut in Doorn.

Sinds 1 maart 2003 is de samenwerking binnen het Veteraneninstituut nog verder geïntegreerd. De SDV is als zelfstandige organisatie opgeheven en de samenwerkende partijen hebben een nieuwe, onafhankelijke rechtspersoon opgericht: Stichting het Veteraneninstituut.

2.4 De Veteranenwet

Het initiatief voor een verankering van de zorg voor militairen en veteranen voor, tijdens en na uitzending is afkomstig uit de Tweede Kamer. In

3 Activiteiten gericht op erkenning

2005 diende het Tweede Kamerlid Angeliën Eijnsink (PvdA) een motie in voor een integrale benadering van de zorg voor militairen en veteranen. Ook de militaire vakbond AFMP/FNV en oud-senatrice Marie-Louise Tiesinga (D66), voorzitter van de Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek, toonden zich warm voorstander van een wettelijk kader voor deze integrale zorg. In oktober 2006 kwam de PvdA met de nota *Zorgdragen voor veteranen* waarmee invulling werd gegeven aan het pleidooi om te komen tot een wettelijke basis voor veteranenbeleid. De Tweede Kamer ondersteunde in meerderheid deze gedachte en omdat het ministerie van Defensie aanvankelijk geen haast maakte met een Veteranenwet, besloot Eijnsink samen met Tweede Kamerleden van GroenLinks, SP en D66 tot het maken van een Initiatiefwet Veteranen. Het zorgde ervoor dat eind 2010 de vrij unieke situatie ontstond dat bij de Raad van State zowel een Initiatiefwet Veteranen als een Kaderwet Veteranen van het ministerie van Defensie werd aangeboden. De in oktober 2010 aangetreden minister van Defensie Hans Hillen toonde zich voorstander van een zo breed mogelijk gesteunde Veteranenwet en sprak zijn steun uit voor de in juni 2011 ingediende Initiatiefwet Veteranen, die inmiddels Kamerbrede steun had verworven. De verwachting is dat deze wet in het voorjaar van 2012 van kracht zal worden. Naast het omschrijven van de speciale zorgplicht van Defensie voor militairen en veteranen voor, tijdens en na uitzending is een belangrijk element in de initiatiefwet de uitbreiding van de definitie veteraan, conform ook een eerder aangenomen motie van D66-leider Alexander Pechtold in de Tweede Kamer. Daardoor krijgen ook actieve militairen die een uitzending achter de rug hebben de veteranenstatus toegekend. Voorts zullen het Centraal Aanmeldpunt Veteranen (CAP) in Doorn en het Zorgloket Veteranen bij het ABP worden samengevoegd tot één loket waar veteranen met alle zorgvragen terecht kunnen en komt er onder meer een onafhankelijke veteranenombudsman die zich zal buigen over klachten over de zorg voor veteranen.

3.1 Veteranenpas

De veteranenpas is, net als alle overige diensten van het Veteraneninstituut, geheel kosteloos beschikbaar voor erkende veteranen. De pas is geldig voor het leven en geeft recht op bepaalde faciliteiten, zoals jaarlijks een aantal keren vrij reizen, een gratis abonnement op het veteranentijdschrift Checkpoint, een Defensie maandblad naar keuze en een speciaal op veteranen toegesneden gratis e-mailaccount.

Nog niet geregistreerde veteranen kunnen een verstrekingsformulier voor de veteranenpas aanvragen bij het Veteraneninstituut of downloaden van de site.

Wijzigingen (verhuizing of overlijden veteraan) s.v.p. melden bij het Veteraneninstituut.

3.2 Regeling reisfaciliteiten

Een van de faciliteiten van de veteranenpas is de mogelijkheid om een aantal keren per jaar vrij te kunnen reizen naar evenementen voor veteranen zoals reünies en herdenkingen. Voor een aantal grotere evenementen, waaronder de Veteranendagen van de vier krijgsmachtdelen en de herdenking bij het Nationaal Indië-monument te Roermond, worden gratis treinkaartjes verstrekt. Ook weduwnaars en weduwen van veteranen kunnen bij de Afdeling Dienstverlening van het Veteraneninstituut per kalenderjaar één vrijvervoerbewijs aanvragen voor bezoek aan een reünie of herdenking.

3.3 Reüniefaciliteiten

Voor veteranen en postactieven heeft Defensie een Raamregeling Reüniefaciliteiten opgezet. De regeling is onderdeel van het Defensiebrede beleid om de banden met organisaties van veteranen, oorlogs- en dienstslachtoffers en postactieven in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren. De regeling geldt voor reünies die worden georganiseerd op een (semi-)militaire locatie, maar ook de ECHOS Homes van de Stichting Home-Base Support en Bronbeek zijn reünielocaties.

In de regeling is opgenomen aan welke eisen de verenigingen moeten voldoen om gebruik te kunnen maken van de reüniefaciliteiten. Zo moeten de verenigingen ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel. Voor reünieverbanden van missies van vóór 1963 geldt op dit punt een uitzondering, omdat hun ledenaantal snel kleiner wordt en daarmee de lasten van inschrijven te hoog. Los daarvan kunnen verenigingen die niet voldoen aan de eisen zich inschrijven bij een reünievereniging die wel aan de voorwaarden voldoet en die dan vervolgens functioneert als een koepelorganisatie.

Alle relevante informatie kunt u lezen op www.veteranenplatform.nl of op www.veteraneninstituut.nl/erkenning/reuniefaciliteiten.

3.4 Het tijdschrift Checkpoint

Checkpoint is een maandelijks full colour magazine voor veteranen. Het blad verschijnt in opdracht van het Veteraneninstituut en wordt gratis verstuurd aan houders van de veteranenpas of op verzoek (info@veteraneninstituut.nl) aan actieve militairen die aan een uitzending hebben deelgenomen. De naam Checkpoint verwijst naar de zorgtaak van het Veteraneninstituut ('checken' hoe het gaat), maar ook naar de

formule van het tijdschrift. Het is een plek waar veteranen elkaar ontmoeten om al dan niet gemeenschappelijke ervaringen uit te wisselen.

De redactionele formule is een mix van actueel veteranennieuws en door veteranen zelf vertelde gebeurtenissen die plaatsvonden tijdens hun militaire optreden gedurende een oorlogs- of vredesmissie. Verder zijn er vaste rubrieken zoals Dubbel Check, met portretten van oude en jonge veteranen, Pluspunt met puzzels en prijsvragen rond boeken, dvd's en computerspelletjes, de uitwisselingsrubriek Checkpoint Charlie, de boekenrubriek Checkboek en de internetrubriek Intercheck! Ten

slotte biedt Checkpoint ruimte voor aanbiedingen voor houders van de veteranenpas, bijvoorbeeld kortingen op vakantie-reizen of boeken. Niet-veteranen kunnen een betaald abonnement op Checkpoint nemen. Het tijdschrift ligt verder ter inzage in een groot aantal bibliotheken en op Defensielocaties.

Redactie Checkpoint

Postbus 1091, 6501 BB Nijmegen
tel: 024-3600974, fax: 024-3243653
e-mail: checkpoint@veteranen.nl

3.5 Verhalen van veteranen

Het project Verhalen van veteranen is bedoeld om ontmoetingen tussen veteranen en leerlingen van de hoogste groepen van de basisschool en het voortgezet onderwijs te realiseren. Er zijn hiervoor verschillende mogelijkheden, van het geven van gastlessen door een veteraan op school tot het organiseren van een projectweek. Het project werd ontwikkeld door Stichting Leerplanontwikkeling en het Veteraneninstituut. Inmiddels zijn meer dan honderd veteranen betrokken bij het project, zowel oude als jonge veteranen zijn beschikbaar als gastdocent. Deze veteranen zijn door middel van trainingssessies voorbereid op hun inzet in het onderwijs.

Verhalen van veteranen

Projectmedewerker Veteraneninstituut Erik Kuiper, Willem van Lansschotplein 2, 3941 XP Doorn
tel: 0343-474150
e-mail: e.j.kuiper@veteraneninstituut.nl

3.6 Veteranen met een missie

Honderden veteranen zijn betrokken bij humanitaire initiatieven in landen waar zij als militair actief geweest zijn in het kader van een militaire missie. Veel projecten richten zich op kinderen, jongeren en onderwijs, maar er worden ook waterputten geslagen en zelfs hele ziekenhuizen gebouwd. Dat blijkt uit het onderzoek *Veteranen met een missie* dat in 2007 in opdracht van de Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO) en het Veteraneninstituut is uitgevoerd.

Het gaat niet alleen om ‘klassieke’ ontwikkelingshulp, zoals projecten in Indonesië en Nieuw-Guinea, maar bijvoorbeeld ook om projecten die betrekking hebben op wederopbouw en traumaverwerking in delen van voormalig Joegoslavië. De geografische spreiding van de onderzochte initiatieven – en van de projecten van oud-militairen in het algemeen – is groot en weerspiegelt de inzet van Nederlandse militairen sinds de Tweede Wereldoorlog. Indonesië, Korea, voormalig Nederlands Nieuw-Guinea, Libanon, Cambodja, Bosnië-Herzegovina, Kosovo, Irak en Afghanistan – het zijn allemaal ‘projectlanden’ van Veteranen met een missie. In het kader van het onderzoek is ook een boek verschenen met dezelfde

titel. De aanbevelingen in het onderzoek hebben onder meer geleid tot een website, structurele aandacht voor dergelijke humanitaire projecten in het veteranentijdschrift Checkpoint en netwerkbijeenkomsten. Voorts is er vanuit het Veteraneninstituut gezorgd voor projectondersteuning waardoor sommige projecten konden rekenen op materiële steun vanuit het ministerie van Defensie. Onderzocht wordt of er een overkoepelende stichting kan worden opgericht die door het Veteraneninstituut facilitair ondersteund gaat worden.

Veteranen met een missie

Veteraneninstituut, Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn
tel: 0343-474150
www.veteranenmeteenmissie.nl

3.7 Tijdschriften van de krijgsmachtdelen

Houders van de veteranenpas kunnen, als zij daar prijs op stellen, een gratis abonnement krijgen op een tijdschrift van een van de krijgsmacht-delen. Het gaat om de bladen Landmacht (KL), Alle Hens (KM) of Vliegende Hollander (KLu). De keuze kan worden aangegeven op het verstrekingsformulier veteranenpas. Veteranen van de KLu en KMar ontvangen daarnaast gratis de Nieuwsbrief KLuPActief, KMar Magazine of Marechaussee Contact.

Alle Hens (maandblad van en voor de Koninklijke Marine)

Postbus 10000, 1780 CA Den Helder
tel: 0223-657635
website: www.defensie.nl

Landmacht (personeelsblad van en voor de Koninklijke Landmacht)

Postbus 90004, 3509 AA Utrecht
tel: 030 2181036
website: www.defensie.nl

Vliegende Hollander (maandblad van en voor de Koninklijke Luchtmacht)

Postbus 8762, 4820 BB Breda, MPC-92A
tel: 076-5447130
website: www.luchtmacht.nl

Magazine KLuPActief (kwartaalblad voor alle postactieven (FLO en gepensioneerd) van de Koninklijke Luchtmacht

Postbus 8762, 4820 BB Breda

tel: 076-5447133

e-mail: konorg@planet.nl, website: www.defensie.nl

KMar Magazine (intern informatiebulletin van de Koninklijke Marechaussee)

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

tel: 070-4414695

website: www.defensie.nl

Marechaussee Contact (6x/jaar, uitgave Staf Koninklijke Marechaussee en Stichting Marechaussee Contact)

Weeshuiswal 9, 4116 BR Buren

tel: 0344-571256, fax: 0344-572009

e-mail: redactiemc@gmail.com, website: www.marechausseecontact.nl

Wijzigingen (verhuizing of overlijden veteraan) s.v.p. melden bij het Veteraneninstituut.

3.8 Overige faciliteiten

Aan het bezit van de veteranenpas zijn financiële voordelen verbonden. Voorbeelden zijn kortingen op vakantiereizen, hotels, pretparken en op de aanschafprijzen van boeken, video's en dvd's. Een houder van een veteranenpas krijgt daarnaast vaak korting bij een groot aantal Nederlandse musea (zie ook 13 Musea). Alle aanbiedingen worden aangekondigd in Checkpoint en vindt u ook op de website www.veteraneninstituut.nl

4.1 Centraal Aanmeldpunt Veteranen van het Veteraneninstituut (CAP)

Veteranen, dienstslachtoffers en hun gezinsleden kunnen voor zorg in relatie met de militaire dienst terecht bij het Centraal Aanmeldpunt Veteranen van het Veteraneninstituut (CAP). Dat biedt 24 uur per dag en zeven dagen per week informatie en advies. Diensten van het CAP vallen onder de verantwoordelijkheid van het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV).

Een telefoontje of mailbericht naar het CAP volstaat voor een eerste afspraak, die bij de persoon thuis kan plaatsvinden. Daarna volgt een oriënterend gesprek met een maatschappelijk werker van het LZV. Dit kan leiden tot een advies, een begeleidingstraject of een doorverwijzing binnen het LZV voor een specifiek behandelaanbod.

Centraal Aanmeldpunt Veteranen (CAP)

tel: 0343-474148

e-mail: zorg@veteraneninstituut.nl

4.2 Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV)

Zeventien kwalitatief hoogwaardige zorginstellingen, waaronder drie van het ministerie van Defensie, werken samen onder de noemer van het Landelijk Zorgsysteem voor Veteranen (LZV). Het gaat om zorg voor veteranen, dienstslachtoffers en hun partners en gezinnen. De zorgvragen moeten wel samenhangen met in of door de militaire dienst opgelopen aandoeningen en personen hebben de keuzemogelijkheid om door een militaire of een civiele participant geholpen te worden.

De landelijke spreiding van de diensten wordt gewaarborgd door drie regio's: Midden-West, Noord-Oost en Zuid. Daardoor biedt het LZV na een eerste intake snel en trefzeker zorg op maat in de eigen regio. Mogelijkheden liggen op het vlak van geestelijke verzorging en maatschappelijk werk met daarnaast een uitgebreid aanbod voor hulp bij psychische klachten, lopend van enkelvoudige behandelingen tot topklinische zorg. Hierbij speelt het uitgangspunt van stepped-care, ofwel niet meer zorg dan nodig is, maar zeker ook niet minder.

De toegang tot het LZV voor de veteraan, het dienstslachtoffer en de directe verwanten wordt verzorgd door het CAP. De onafhankelijke Raad voor civiel-militaire Zorg en Onderzoek (RZO) houdt toezicht op het LZV.

MGGZ/LZV

Postbus 90000, MPC 55 O, 3509 AA Utrecht
tel: 030-2502650, fax: 030-2502683
e-mail: via website, website: www.lzv-groep.nl

Mogelijkheden binnen het LZV

De nulde lijn (informele ondersteuning)

Binnen de gezondheidszorg spreken we vaak over een nulde, een eerste en een tweede lijn. Nulde lijnzorg is zorg zonder een formeel kader en heeft geen loketfunctie. Contacten in de nulde lijn starten informeel en vrijblijvend, maar kunnen wel heel belangrijk zijn. Het gaat om de mensen uit de eigen, directe omgeving zoals een collega-veteraan (buddy), een (voormalig) commandant, veteranenhelpers en geestelijk verzorgers. De waarde van de nulde lijn voor de veteraan is de eerste drempelloze zorg vanuit een vertrouwde omgeving. Hieruit kan eventueel een doorverwijzing naar het CAP voortkomen.

Als participant binnen het LZV bieden de Diensten Geestelijke Verzorging van het ministerie van Defensie een netwerk van geestelijk verzorgers. Die hebben zelf gewerkt in oorlogsgebied of deelgenomen aan één of meerdere (vredes)missies. Personen die voor een vertrouwelijk gesprek of een andere dienst een beroep willen doen op een geestelijk verzorger van hun voorkeur kunnen met het netwerk in contact worden gebracht door de coördinator van de Geestelijke Verzorging Veteranenzorg.

Bureau Geestelijke Verzorging

Veteraneninstituut, Postbus 125, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474150, fax: 0343-474155
e-mail: m.lieshout@veteraneninstituut.nl

De eerste lijn (maatschappelijk werk)

Wanneer de informele ondersteuning binnen de nulde lijn niet volstaat, kan een beroep worden gedaan op de professionele diensten binnen de

eerste lijn van het LZV. Dat is de zorg waar zonder verwijzing gebruik van kan worden gemaakt. Denk daarbij vooral aan de maatschappelijk werkers van het LZV, zowel militair (DCBMW) als civiel (Stichting de Basis). De drempel na doorverwijzing is laag en de mogelijkheden lopen van een enkel oriënterend gesprek of advies tot aan een begeleidingstraject of een doorverwijzing naar een behandeling in de tweede lijn van het LZV.

Het centrale adres voor de eerste lijn is het CAP. De onderstaande participanten binnen het LZV kunnen ook rechtstreeks benaderd worden voor maatschappelijk werk, maar zullen dit altijd doorgeven aan het CAP voor een centrale registratie. Stichting de Basis biedt tevens professionele ondersteuning voor laagdrempelige groepsbijeenkomsten zoals gezins- en partnerdagen en reüniegroepen, zowel binnen de vestiging in Doorn als op een zelf gekozen locatie.

CAP, het Veteraneninstituut

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn
Postbus 125, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474148, fax: 0343-474155
e-mail: zorg@veteraneninstituut.nl, website: www.veteraneninstituut.nl

Stichting de Basis

Woestduinlaan 87, 3941 XC Doorn
Postbus 100, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474200, fax: 0343-474114
e-mail: info@de-basis.eu, website: www.de-basis.eu

Dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk werk Defensie (DCBMW)

Frederikkazerne gebouw 107, Van der Burchlaan 31, 2597 PC Den Haag
Postbus 20703, 2500 ES Den Haag
tel: 070-3164496, fax: 070-3165810
website: www.cdc.nl/mdd

De tweede lijn (voor behandelingen)

Als uiteindelijk toch blijkt dat een (gespecialiseerde) behandeling nodig is, zal de maatschappelijk werker samen met de cliënt een plan opstellen en een verwijzing regelen naar een van de LZV-participanten in de tweede lijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om psychotherapeutische of psychia-

trische behandeling of begeleiding, zorg in verband met verslavingsproblemen en begeleiding of behandeling van het gezin. Zoals eerder gezegd, betreft deze zorg steeds uitzendgerelateerde stoornissen waaronder ook een (complexe) posttraumatische stress stoornis. Daarbij is er de mogelijkheid van een individuele behandeling, een dagbehandeling, maar ook een klinische opname. Voor zover dat mogelijk is, kan de veteraan kiezen tussen zorg van een militaire of van een civiele zorginstelling. Het streven is om iedereen zo dicht mogelijk bij zijn of haar woonplaats te behandelen. Bij ingewikkelde problematiek moet soms verwezen worden naar instellingen die meer gespecialiseerd zijn. In dat geval en als er meerdere instellingen bij de zorg betrokken zijn, krijgt de veteraan bovendien een zorgbegeleider toegewezen. Deze zorgbegeleider fungeert als contactpersoon en begeleidt het hele zorgproces. Na verwijzing naar een tweedelijns instelling of naar een gespecialiseerde instelling volgt een uitgebreide intake. Daarin wordt onder meer gekeken naar de aard en ernst van de klachten, de relatie met de uitzending, de specifieke hulpvraag van de veteraan en de behandelmogelijkheden die er zijn. Na afronding van deze intake volgt een (behandel)advies, dat met de veteraan zal worden doorgesproken. Alle behandelinstellingen hieronder zijn aangesloten bij het LZV. De instellingen kunnen eventueel rechtstreeks benaderd worden, maar voor een intake wordt altijd (alsnog) het CAP ingeschakeld.

Militaire Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ)

Lundlaan 1, 3584 EZ Utrecht
Postbus 90000, 3509 AA Utrecht
tel: 030-2502650, fax: 030-2502683

GGZ Drenthe

Gebouw Tripolis, Beilerstraat 197, 9401 PJ Assen
Postbus 30007, 9400 RA Assen
tel: 0592-334811, fax: 0592-334429

PsyQ Lentis

Hereweg 76, 9725 AG Groningen
Postbus 86, 9700 AB Groningen
tel: 088-1147777

GGNet

Deventerstraat 459, 7323 PT Apeldoorn
Postbus 2003, 7230 GC Apeldoorn
tel: 055-3686200, fax 055-3660793

GGZ Noord-Holland-Noord

Huisduinerweg 5, 1782 GZ Den Helder
Postbus 168, 1780 AD Den Helder
tel: 0223-685000, fax: 0223-685010

Psychotraumacentrum Zuid-Nederland

Bethaniestraat 2, 5211 LJ 's-Hertogenbosch
Postbus 70058, 5201 DZ 's-Hertogenbosch
tel: 073-6586111

PsyQ Mondriaan

John F. Kennedylan 301, 6419 XZ Heerlen
Postbus 4436, 6401 CX Heerlen
tel: 045-5736647

GGZ Westelijk Noord-Brabant

Hoofdlaan 8, 4661 AA Halsteren
Postbus 371, 4600 AJ Bergen op Zoom
tel: 0164-289100, fax: 0164-240046

Gespecialiseerde tweede lijn (voor gespecialiseerde behandelingen)

In de tweede lijn van het LZV bieden de volgende instellingen gespecialiseerde behandelingen en/of topklinische zorg (*).

Centrum '45 *

Rijnzichtweg 35, 2342 AX Oegstgeest
tel: 071-5191500, fax: 071-5157232

Sinai Centrum

Laan van Helende Meesters 2, 1186 AM Amstelveen
Postbus 2063, 1180 EB Amstelveen
tel: 020-5457200, fax: 020-5457201

Militaire Geestelijke Gezondheidszorg

UMC afdeling Q, 3e verdieping, Heidelberglaan 100, 3584 CX Utrecht
Postbus 90000, 3509 AA Utrecht
tel: 030-2502665, fax: 030-2502682

Aanvullende zorg

Om het aanbod aan mogelijkheden compleet te maken, biedt het LZV met onderstaande instellingen ook nog aanvullende zorg, gericht op specifieke problemen.

Centrum Maliebaan

Tolsteegsingel 2a, 3582 AC Utrecht
Postbus 14116, 3508 SE Utrecht
tel: 030-2340034, fax: 030-2332980

Forensisch instituut De Waag

Wisselweg 151, 1314 CC Almere
tel: 036-5393900, fax: 036-5393901

GGZ Noord- en Midden-Limburg

Stationsweg 46, 5803 AC Venray
Postbus 5, 5800 AA Venray
tel: 0478-527527, fax: 0478-527110

4.3 Privacy en klachten

Op de registratie van persoonsgegevens bij het CAP en instellingen binnen het LZV is een privacyreglement van toepassing. De bij het LZV aangesloten hulpverleners volgen een beroepscode. Ondanks grote zorgvuldigheid kunnen er toch dingen misgaan. Het is belangrijk om dat aan te geven. Blijft er toch sprake van een klacht, dan kan er een beroep worden gedaan op een klachtenreglement. Meer informatie hierover staat op de websites van de diverse instellingen.

5.1 Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO)

De Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO) is een particuliere vereniging voor zorg en belangenbehartiging van Nederlandse militairen met een aandoening die in of door de dienst is ontstaan. De BNMO staat open voor alle oud-militairen en ex-Defensiemedewerkers en hun directe verwanten die zorg nodig hebben en behoefte hebben aan lotgenotencontact, juridische of sociale ondersteuning, of die dat als lotgenoot aan anderen willen en kunnen bieden. Momenteel heeft de BNMO ruim zesduizend leden. De vereniging organiseert in veertien regionale afdelingen ontmoetingsbijeenkomsten en voorlichting voor oud-militairen en/of partners of kinderen. Ook zijn er regionale partnergroepen. De BNMO beschikt over een netwerk van contactpersonen voor individuele ondersteuning, per afdeling is er een coördinator voor dit netwerk.

Leden kunnen gratis juridisch advies en bijstand krijgen als zij aanspraak willen maken op voorzieningen van het ministerie van Defensie. Ook kan dit als er een conflict is over het Militair Invaliditeitspensioen of de procedure. Leden ontvangen 8 keer per jaar het magazine de Kareoler, met actuele informatie over veteranenzorg en human interest-verhalen. De BNMO werkt nauw samen met de Basis in Doorn. De BNMO-leden mogen deelnemen aan ten minste één nazorgprogramma van de Basis. De BNMO heeft een samenwerkingsovereenkomst met de Basis waarin jaarlijks afspraken worden gemaakt over de uitvoering van het dienstenpakket voor de BNMO en met haar verwante groepen. De BNMO biedt elk jaar een keuze uit het programma-aanbod dat de Basis met de BNMO overeenkomt.

Verder werkt de BNMO nauw samen met de AFMP/FNV en heeft het overleg met alle instellingen die zorg bieden aan ex-militairen met een aandoening, lichamelijk en/of geestelijk, of die daar beleid voor maken.

BNMO

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn
Postbus 125, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474110, fax: 0343-474114
e-mail: info@bnmo.nl; website: www.bnmo.nl

5.2 Stichting Veteranen Platform (VP)

Sinds 1989 bestaat het Veteranen Platform (VP) als overkoepelend samenwerkingsverband van diverse Nederlandse veteranenorganisaties. Als koepelorganisatie vertegenwoordigt het VP op die manier de belangen van de Nederlandse veteranen van alle krijgsmachtdelen en van alle strijdtouwen en vredesoperaties. Door de jaren heen heeft het VP door overleg met onder meer het ministerie van Defensie bijgedragen aan een gedegen en consistent veteranenbeleid, waarbij naast erkenning en waardering, de zorg en nazorg voor veteranen centraal staan.

Stichting Veteranen Platform

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag
tel: 070-3155138, fax: 070-3837722
e-mail: info@veteranenplatform.nl, website: www.veteranenplatform.nl

5.3 Secretariaten van bij het VP aangesloten organisaties

Algemene Vereniging Oud-personeel van de Koninklijke Marine (AVOM)

Jacob van Ruysdaelstraat 82,
1318 NR Almere
tel: 036-8448133
e-mail: marco82bg@hotmail.com,
website: www.avom.nl

Artillerie Veteranen Associatie (14Afdva Sie S)

Postbus 1000, 8084 ZX 't Harde
tel: 0525-658925
e-mail: artilleriesveteraan@gmail.com

Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO)

Postbus 125, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474110, fax: 0343-474114
e-mail: as@bnmo.nl,
website: www.bnmo.nl

Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers (BOSS)

Ganzerik 8, 8255 KD Swifterbant
tel/fax: 0321-320436
e-mail: abutter@zonnet.nl,
website: www.stoottroepers.nl

Bond van Wapenbroeders

Postbus 93, 3940 AB Doorn
tel: 0343-413718
e-mail: bondvanwapenbroeders@gmail.com, website:
www.bondvanwapenbroeders.nl

Commandostichting

p/a Postbus 5011, 4700 KA Roosendaal
tel: 0165-358022
e-mail: cdostichting@korpcommandotroepen.nl, website:
www.korpcommandotroepen.nl

Contact Oud Mariniers (COM)

Sont 18, 9514 ED Gasselternijvee
tel: 0599-512803
e-mail: secretarisdbcom@online.nl,
website:
www.contactoudmariniers.com

Federatie van Verenigingen van Indië Militairen

Krimweg 4A, 7351 AX Hoenderloo
tel: 055-3781404
e-mail: fim@veteranen.nl

Koninklijke Vereniging van Eervol ontslagen Officieren van de Nederlandse Krijgsmacht (KVEO)

Segbroeklaan 104, 2565 DN Den Haag
tel: 070-3617901, fax: 070-3925701
e-mail: secretariskveo@gmail.com,
website: www.kveo.nl

Koninklijke Vereniging van Marine Officieren (KVMO)

Wassenaarseweg 2B, 2596 CH
Den Haag
tel: 070-3839504
e-mail: info@kvmo.nl,
website: www.kvmo.nl

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren (KVNRO)

Wassenaarseweg 2A, 2596 CH
Den Haag
tel: 070-3162940, fax: 070-3824778
e-mail: bureaau@kvnro.nl,
website: www.kvnro.nl

Landelijke Vereniging Veteranen Geneeskundige Dienst (LVVGKND)

Bazuinreed 22, 3845 DB Harderwijk
tel: 06-22448744
e-mail: leon10vdberg@yahoo.com

Nederlandse Officieren Vereniging (NOV)

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag
tel: 070-3155147, fax: 070-3818501
e-mail: info@nederlandseofficierenvereniging.nl, website: www.nederlandseofficierenvereniging.nl

Nederlandse UNIFIL Vereniging

Waardeel 55, 8332 BC Steenwijk
tel: 0521-513154
e-mail: hepesteenwijk@home.nl,
website: www.unifilvereniging.nl

Netherlands Ex-Servicemen & Women's Association in Australia (NESWA)

9 Tarra Crescent, Dee Why NSW 2099,
Australia
tel: 061-2-9971 7715
e-mail: avangrieken@ozemail.com.au,
website (archieff):
http://nla.gov.au/nla.arc-35312

Stichting Benteng

De Schild 23, 5481 NA Schijndel
tel: 073-5477631
e-mail: secretaris@benteng.nl,
website: www.benteng.nl

**Stichting Koopvaardijpersoneel
1940-1945**

Meeuwensingel 114,
3121 XN Schiedam
tel: 010-2470570
e-mail: marja.tromp@planet.nl

Stichting Marechaussee Contact

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
tel: 0049-594 1999 099
e-mail: scholte.p@gmail.com,
website: www.marechausseecontact.nl

Stichting Veteranen 5-5 RI

Van Essenstraat 89, 7203 DK Zutphen
tel: 0575-519424
e-mail: jansenv@veteranen.nl,
website: http://www.5-5-ri.mysites.nl

**Stichting Veteranen Regiment
Verbindingstroepen**

Postbus 3003, 3800 DA Amersfoort
tel: 033-4215616
e-mail: rj.bertelink.01@mindef.nl

Stichting Veteranen Reservisten

Postbus 4635, 4803 EP Breda

Unie van Nederlandse Veteranen

Van Hobokenhaven 63,
2993 HH Barendrecht
e-mail: unv@live.nl, website: http://
unienederlandseveteranen.webs.com/

**Vakbond voor defensiepersoneel
VBM/NOV**

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag
tel: 070-3155111, fax: 070-3837000
e-mail secretariaat: eo@vbmnov.nl,
website: www.vbmnov.nl

**Vereniging Dragers Militaire Dap-
perheidsonderscheidingen**

Paterslaan 6A, 5701 NZ Helmond
tel: 0492-528454 of 06-44706684,
fax: 010-4510582
e-mail: wfj.elgers@veteranen.nl

Vereniging Huzaren van Boreel

Postbus 3003, 3800 DA Amersfoort
tel: 06-21558111
e-mail:
secretaris-vhvb@huzarenvanboreel.nl,
website: www.huzarenvanboreel.nl

Vereniging Jonge Veteranen

Oude Veldweg 1, 9566 TH Veerle
tel: 06-20337088
e-mail: secretaris@jongeveteranen.com,
website: www.jongeveteranen.com

**Vereniging Nieuw-Guinea Militairen
1945-1962**

Maasbandijk 11, 5331 KB Kerkdriel
tel: 0418-633475
e-mail: info@vnngm.nl,
website: www.vnngm.nl

**Vereniging Oud-Leden 1 (NL) UN
Signal Battalion**

Rembrandtstraat 39, 3781 EA
Voorthuizen
e-mail: r-kroezen@home.nl,
website: www.signalbn.nl

**Vereniging van Ex- en Actief
dienende vrouwelijke militairen
der Koninklijke Marine**

Goudsbloemstraat 28, 1782 AW
Den Helder
e-mail: ex-actkm@planet.nl, website:
www.marva.nl of www.ex-actkm.nl

**Vereniging van Oud-Korea Strijders
(VOKS)**

Koninginnelaan 196,
7315 ED Apeldoorn
tel: 055-5212252
e-mail: woks@kpnmail.nl,
website: www.voxvoks.nl

**Vereniging van Oud-Militairen
Indiëgangers (VOMI)**

Van Hobokenhaven 63, 2993 HH
Barendrecht
tel: 0180-611612

**Vereniging van Oud-Pontoniers en
Torpedisten (VOPET)**

Penant 25, 1834 TK Sint Pancras
tel: 072-5614071
e-mail: haandenj@tiscali.nl,
website: www.vopet.nl

**Vereniging Veteranen Vredesmissies
van het Garderegiment Fuseliers**

Prinses Irene

Laan van Everswaard 47,
4617 LH Bergen op Zoom
tel: 0164-248831
e-mail: vvgvfp@home.nl

**Vereniging van OVW'ers Engeland/
Schotland 1940-1947**

Westdijk 3, 3244 BM Nieuwe Tonge
tel/fax: 0187-651447
e-mail: ljcvlphen@prettel.nl

**Vereniging van Vrouwelijke
Militairen Koninklijke Landmacht**

Tormentil 46, 2631 DD Nootdorp
tel: 015-3107661
e-mail: wies.lerutte@gmail.com

**Vereniging Veteranen en Oud
Militairen Korps Militaire
Administratie (e-mail gestuurd)**

Postbus 109, 3769 ZJ Soesterberg
e-mail: gjm.houterman@mindef.nl

**Vereniging Veteranen Grenadiers
en Jagers**

Sliedrechthof 3, 6843 EZ Arnhem
tel: 026-3819903
e-mail: h.doornspeek@chello.nl,
website: www.garderegimentgrena-
diersenjagers.nl

Vereniging Veteranen van het Regiment Bevoorrading en Transport

Postbus 109, 3769 ZJ Soesterberg
tel: 06-29547236
e-mail: secretaris@veteranencontact.nl
website: www.veteranencontact.nl

Vereniging Veteranen van het Regiment Technische Troepen

Brinksestraat 13, 6842 AN Arnhem
tel: 026-3811606
e-mail: w.scheeper@chello.nl

Veteranen Federatie Militaire Luchtvaart

Ravenweg 145
7331 LC Apeldoorn
tel: 055-5413422
e-mail: a.bekkers21@upcmail.com

5.4 Militaire vakbonden en belangenverenigingen

ACOM Algemene Christelijke Organisatie Militairen

Postbus 290, 3830 AG Leusden
tel: 033-4953020, fax: 033-4953005
e-mail: info@acom.nl
website: www.acom.nl

AFMP/FNV Algemene Federatie Militair Personeel

Postbus 157, 3440 AD Woerden
tel: 0348-487050, fax: 0348-707411
e-mail: afmp@afmp.nl
website: www.afmp.nl

Veteranen Regiment Genietroepen

Postbus 10151, 5260 GC Vught
e-mail: veteraneninfo@regimentgenietroepen.nl

Veteranen Regiment Limburgse Jagers

Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick
tel: 0475-492868
e-mail: wimpijpers@planet.nl
website: www.limburgsejagers.nl

AVRM Algemene Vereniging van Reserve Militairen

p/a staf KMar District Zuid
Hervenplein 1,
5232 JE 's-Hertogenbosch
e-mail: secretaris@avrm.nl
website: www.avrm.nl

BBTV Vakbond voor jonge beroepsmilitairen

Postbus 93037, 2509 AA Den Haag
tel: 070-3155111, fax: 070-3837000
e-mail: bbtv@vbmnov.nl
website: www.bbtv.nl

FNV Veteranen

Postbus 157, 3440 AD Woerden
tel: 0348-487050, fax: 0348-707411
e-mail: veteranen@afmp.nl
website: www.fnv-veteranen.nl

FNVO | MHB Federatie van Nederlandse Officieren en middelbaar en hoger burgerpersoneel bij Defensie

Wassenaarseweg 2, 2596 CH Den Haag
tel: 070-3839504, fax: 070-3835911
e-mail: info@fvno.nl
website: www.fvno.nl

KOVOM Koude Oorlog Veteranen en Oud-Militairen

St. Trudostraat 29, 5616 GA Eindhoven
tel: 040-2524919
e-mail: hb@telfort.nl

KVMO Koninklijke Vereniging van Marine Officieren

Wassenaarseweg 2B,
2596 CH Den Haag
tel: 070-3839504
e-mail: info@kvmo.nl
website: www.kvmo.nl

KVNRO Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserve Officieren

Wassenaarseweg 2A,
2596 CH Den Haag
tel: 070-3162940, fax: 070-3824778
e-mail: bureau@kvnro.nl
website: www.kvnro.nl

MARVER/FNV

Marchauseevereniging

Postbus 157, 3440 AD Woerden
tel: 0348-487054, fax: 0348-707411
e-mail: infodesk@marechauseevereniging.nl
website: www.marechauseevereniging.nl

ODB Onafhankelijke Defensiebond

Postbus 1055, 1780 EB Den Helder
e-mail: secretaris@defensiebond.nl
website: www.defensiebond.nl

VBM/NOV Vakbond voor defensiepersoneel

Ametisthorst 20, 2592 HN Den Haag
tel: 070-3155111, fax: 070-3837000
e-mail: secretariaat: eo@vbmnov.nl
website: www.vbmnov.nl

Stichting Erfgoed VVDM

Postbus 85746, 2508 CK Den Haag

Stichting Koopvaardijpersoneel 1940-1945

Meeuwensingel 114,
3121 XM Schiedam
tel: 010-2470570
e-mail: marja.tromp@planet.nl

6.1 Wie maakt het beleid?

De minister van Defensie is eindverantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling rond oude en jonge militaire veteranen. Overige categorieën, zoals bijvoorbeeld het vaarplichtig koopvaardijpersoneel, kunnen als ze vragen op dit gebied hebben het beste contact opnemen met het Veteraneninstituut.

Ministerie van Defensie

Binnen Hoofd Directie Personeel (HDP) van het ministerie van Defensie opereert het Bureau Veteranenbeleid. De medewerkers van dit Bureau houden zich bezig met het beleid en de beleidsontwikkeling ten aanzien van jonge en oude veteranen. Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn onder meer (na)zorg voor veteranen, monumenten, uitkeringsregelingen en reüniefaciliteiten.

Afhankelijk van uw vraag (t.a.v. het beleid) kunt u de medewerkers van het bureau bereiken via onderstaand postadres:

Ministerie van Defensie

HDP/Bureau Veteranenbeleid
Postbus 20703, 2500 ES Den Haag

Individuele wensen en verzoeken die betrekking hebben op de uitwerking van bovengenoemde thema's kunnen in beginsel via het Veteraneninstituut in behandeling worden genomen.

6.2 Publieksvoorlichting

Het Defensievoorlichtingscentrum is sinds 24 december 2008 gesloten voor wat betreft de inloopfunctie en de verkoop van Defensieartikelen. De afdeling Publieksvoorlichting is ondergebracht bij Postbus 51.

Publieksvoorlichting

tel: 0800-8051 (gratis), bereikbaar op werkdagen 08.00-20.00 uur
e-mail: via contactformulier op <https://www.rijksoverheid.nl/contact/contactformulier>

6.3 Veteranenregistratiesysteem (VRS)

Om veteranen beter te kunnen bereiken en hen ook actief te kunnen informeren over de beschikbare (zorg)voorzieningen en specifiek voor veteranen bestemde faciliteiten en activiteiten beschikt het ministerie van Defensie over een veteranenregistratiesysteem (VRS). In dit systeem werden in 2007 alle bij Defensie bekende veteranen (vanaf de Tweede Wereldoorlog tot heden) opgenomen met hun persoons- en uitzendgegevens.

Om de gegevens in het VRS actueel te houden is het systeem gekoppeld aan de Gemeentelijke Basisadministratie. Mutaties zoals adreswijzigingen en meldingen van overlijden hoeven hierdoor niet meer te worden doorgegeven. De uitzondering hierop vormen veteranen die naar en in het buitenland verhuizen. Zij dienen deze mutaties nog wel bekend te (laten) stellen bij het Veteraneninstituut.

De in het VRS opgenomen gegevens worden door het Veteraneninstituut gebruikt in het kader van zijn dagelijkse taakuitoefening. Verstrekking van deze gegevens zal verder slechts plaatsvinden aan instanties die leiding geven aan of belast zijn met de uitvoering van het veteranenbeleid, waaronder gemeentebesturen die lokaal activiteiten voor veteranen organiseren. Daarbij wordt gehandeld volgens de Wet bescherming persoonsgegevens en de Regeling Veteranenregistratie Defensie.

6.4 Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/Inspecteur der Veteranen

Om in ruime mate en op passende wijze zijn belangstelling bij speciale aangelegenheden met betrekking tot veteranen te kunnen laten blijken, is door de minister van Defensie een speciale representant aangesteld: de Inspecteur der Veteranen. Deze functie wordt vervuld door de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK), die in zijn werk wordt bijgestaan door een staf van officieren afkomstig uit alle krijgsmachtgeledingen. Naast ceremoniële activiteiten richt het werk van de Inspecteur der Veteranen zich met name op bemiddeling en advisering.

Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht/Inspecteur der Veteranen

De Zwaluwenberg, Utrechtseweg 225, 1213 TR Hilversum
tel: 035-5776633
e-mail: igk@mindef.nl, website: www.defensie.nl/igk

6.5 Klachtenfunctionaris voor veteranen en dienstslachtoffers

De instellingen van het Landelijk Zorgsysteem Veteranen (LZV), het ABP, het Veteraneninstituut en de zorginstellingen van Defensie hebben eigen klachtenregelingen waar veteranen en dienstslachtoffers die een klacht hebben over de zorg of dienstverlening terecht kunnen. Vooruitlopend op de oprichting van een overkoepelende centrale klachtencommissie kunnen veteranen en dienstslachtoffers sinds kort voor informatie en advies ook terecht bij de door Defensie tijdelijk aangestelde klachtenfunctionaris voor veteranen en dienstslachtoffers. Deze functionaris behandelt zelf dus geen klachten, maar is bedoeld voor klagers die niet weten waar zij het beste met hun klacht terecht kunnen of behoefte hebben aan informatie en/of advies.

De klachtenfunctionaris geeft informatie en advies over de verschillende klachtenregelingen van de eerder genoemde instellingen en verwijst de klager indien gewenst naar de juiste instelling door. Daarnaast bewaakt de functionaris de afwikkeling van klachten en kan een bemiddelende rol spelen tussen de klager en de hulpverlenende instanties. Informatie uit de contacten met de klachtenfunctionaris wordt uiteraard vertrouwelijk behandeld. Ten behoeve van een jaarrapportage wordt de informatie uit de contacten geanonimiseerd geregistreerd. Deze registratie is ook bedoeld om de kwaliteit van de dienstverlening aan veteranen en dienstslachtoffers waar nodig te verbeteren.

De klachtenfunctionaris voor veteranen en dienstslachtoffers is te bereiken van ma t/m vr 08.00-12.00 uur via het Servicecentrum DC HR, tel: 0800-2255733 (optie 3, daarna optie 5) of via het e-mailadres: klachtenveteranen@mindef.nl

6.6 Afdeling Semi-Statistische Archiefdiensten (voorheen BRIOP)

De afdeling Semi-Statistische Archiefdiensten heeft dossiers van militairen en burgers die niet meer in actieve dienst zijn. Een belangrijke taak is het verstrekken van informatie voor rechtspositionele vraagstukken als een juiste pensioendatum of een exacte dag van een ambtsjubileum. Naast de personeelsgegevens van militairen en burgerambtenaren beschikt deze afdeling ook over specifieke personeelsbestanden zoals stamboekgegevens en personeelsdossiers. De Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) stelt regels ten aanzien van het verstrekken van persoonsgebonden gegevens. De Wbp is ook van toepassing op het verstrekken van gegevens uit personeelsdossiers.

Afdeling Semi-Statistische Archiefdiensten

Ministerie van Defensie
t.a.v. IVENT / DCDI / SSA
Kosterbeemden 45, 6461 EA Kerkrade
Postbus 7000, 6460 NC Kerkrade
tel: 045-5469647
website: www.defensie.nl/cdc/ivent/defensiearchief/persoonsarchief

6.7 Kleding en Persoonlijke Uitrusting bedrijf (KPU-bedrijf)

Postactieven of gewezen militairen kunnen kleding bij het Kleding en Persoonlijke Uitrusting (KPU)-bedrijf kopen als ze minstens 15 jaar beroeps- of reservemilitair zijn geweest. Dit kooprecht geldt alleen voor onderdelen van het uniform dat als laatste voor het ontslag is gedragen. Bij aanmelding moet u een kopie meesturen van bewijsstukken waaruit blijkt dat u minstens 15 jaar tot het beroeps- of reservepersoneel heeft behoord. Veteranen hebben daarnaast kooprecht op het zogeheten veteranenpakket. Hiervoor moet u bij aanmelding een kopie van uw veteranenpas meezenden. Het KPU-bedrijf is geopend van maandag t/m vrijdag van 12.00 tot 16.00 uur.

KPU-bedrijf

Het Zeisterspoor 10, 3769 AP Soesterberg
tel: 0800-2358400, 0031 334228728 (vanuit het buitenland)

6.8 Handleiding Nabestaanden

De Handleiding Nabestaanden is een wegwijzer in zaken die op nabestaanden afkomen na een sterfgeval. De handleiding kan worden aangevraagd bij de staf of regiokantoren van het dienstencentrum Bedrijfsmaatschappelijk Werk (voor adressen zie 4.2) of worden gedownload via de internetsite <http://www.defensie.nl/cdc>. Ga vervolgens naar Personeelondersteuning, Bedrijfsmaatschappelijk werk en tot slot naar Nabestaanden.

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een aantal regelingen genoemd dat voor veteranen van belang kan zijn. Het gaat daarbij met name om die regelingen op grond waarvan zij eventuele rechten kunnen ontleen en dat zijn:

Voor de pensioenen:

- Het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds), voor wat betreft de pensioenrechten van de veteraan zelf.
- Het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP voor wat betreft pensioenrechten van de nabestaanden van een veteraan.
- Het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen voor de veteraan die al of niet tengevolge van de uitoefening van de militaire dienst arbeidsongeschikt dan wel invalide is geworden, tot het moment dat hij 65 jaar is geworden.
- Het Besluit bijzondere militaire pensioenen. Dit is voor de invalide militair van 65 jaar en ouder en de nabestaanden, mits de invaliditeit en het overlijden (bij een beroepsmilitair) te wijten is aan de uitoefening van de militaire dienst.

Voor wat betreft een steeds kleiner wordende groep veteranen:

- De wetgeving voor oorlogsgetroffenen en vervolgingsslachtoffers.
- De pensioenwetgeving voor hen die alleen bij het KNIL hebben gediend.

Bij de korte behandeling van elk onderwerp is aangegeven waar een aanvraag kan worden ingediend c.q. uitgebreidere informatie kan worden verkregen.

7.2 Pensioenen voor beroepsmilitairen met doorlopend dienstverband

Was het tot 1 juni 2001 nog zo dat de militaire pensioenen voor de militair/veteraan en nabestaanden daarvan in eigen militaire wetgeving waren verankerd, dan moet nu worden gezegd dat dit voor de 'normale' ouderdomspensioenen en nabestaandenpensioenen niet meer het geval is. Deze militaire ouderdoms- en nabestaandenpensioenen vallen nu

rechtstreeks onder het ABP en zijn in het ABP-Pensioenreglement geregeld. De 'normale' ouderdoms- en nabestaandenpensioenen zijn daarbij op gelijke wijze geregeld als de vergelijkbare aanspraken voor het overige overheidspersoneel. Een belangrijke uitzondering is wél dat voor het niet militaire overheidspersoneel sinds 1 januari 2004 een middelloonregeling geldt, terwijl de aanspraken van militairen op een gemitigeerd eindloonstelsel gebaseerd blijven. In dit kader is het ook van belang dat de FPU (Flexibel Pensioen en Uittreden)-regeling zoals die voor het burgerlijk overheidspersoneel geldt niet op de militair van toepassing is. Die heeft als beroepsmilitair met doorlopend dienstverband bij leeftijdsontslag recht op een uitkering ingevolge de Uitkeringswet Gewezen Militairen (UGM). Die uitkering wordt op 65-jarige leeftijd beëindigd. Aansluitend gaat het ouderdomspensioen in. In feite komt dit neer op een opbouw van 1.75% per dienstjaar (tijdens UGM-periode geldt halve opbouw) en wordt het verder berekend naar het salaris over het voorgaande jaar, waarvan eerst de 'franchise' wordt afgetrokken. Die franchise is het bedrag waarover geen pensioenpremie wordt betaald en heeft, nu nog, een koppeling met de AOW. Gezegd kan dus worden dat men over de franchise geen ouderdomspensioen krijgt en dat daarvoor in de plaats de AOW wordt verstrekt.

Er blijft alleen nog een uitzondering bestaan voor diegenen die een invaliditeits- of arbeidsongeschiktheidspensioen krijgen en voor hen die een met een overlijden in relatie tot de dienst betrekking hebbende nabestaandenpensioen ontvangen. Daarvoor bestaan nog steeds specifieke Defensieregelingen. Daar wordt later in dit hoofdstuk op teruggekomen.

ABP Pensioenen, Businessunit Service Pensioengerechtigden

Postbus 4804, 6401 JL Heerlen

tel: 045-5798176

7.3 Pensioenen voor beroepsmilitairen met kortdurend dienstverband

Voor de beroepsmilitair met een kortdurend dienstverband geldt dat hij/zij ook pensioen opbouwt bij het ABP. Voor hem/haar bestaan twee mogelijkheden met betrekking tot dat pensioen:

- Hij/zij kan bij dienstverlating dat opgebouwde pensioen bij het ABP laten staan tot hij/zij recht krijgt op dat ouderdomspensioen (65-jarige leeftijd) en heeft dan vaak te maken met een zogenoemde pensioenbreuk.

- Hij/zij kan de bij dienstverlating opgebouwde pensioenrechten laten overnemen door het pensioenfonds van zijn/haar nieuwe werkgever (waarde-overdracht door het ABP en waarde-overname door het nieuwe pensioenfonds). Er ontstaat dan in principe geen pensioenbreuk!

7.4 Waardeovername en -overdracht van pensioenen

De procedure voor de waardeovername/waardeoverdracht is geregeld in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP en komt in het kort neer op het volgende:

- Binnen twee maanden nadat hij/zij is opgenomen in het nieuwe pensioenfonds (dus direct na het aanvaarden van de nieuwe baan) vraagt de gewezen militair aan dat nieuwe fonds (dus niet aan de werkgever) om het bij het ABP opgebouwde pensioen over te nemen van het ABP.
- Door het nieuwe pensioenfonds wordt een opgave van de over te dragen pensioenrechten aan het ABP gevraagd.
- De betrokkene krijgt daarna zo spoedig mogelijk bericht van zijn/haar nieuwe pensioenfonds hoeveel de waarde van de ABP-aanspraak bij het nieuwe fonds is (offerte).
- De betrokkene moet dan binnen twee maanden aan het nieuwe pensioenfonds berichten of hij/zij akkoord gaat met de waardeovername door het nieuwe fonds. Voor alle duidelijkheid zij nog vermeld dat na waardeoverdracht door het oude pensioenfonds er geen aanspraken meer op dat oude fonds bestaan.

De hierboven beschreven mogelijkheid bestaat uiteraard ook voor de beroepsmilitair met een doorlopend dienstverband, die voortijdig de militaire dienst verlaat. De procedure is gelijk.

ABP Pensioenen

Postbus 4806, 6401 JL Heerlen
klantenservice tel: 045-5796070

7.5 WIA en Militair Invaliditeitspensioen (IP)

Per 1 januari 2006 is de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) vervangen door de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Naast de WAO tot 2006 en de WIA thans bestaan voor de gewezen militair aanvullende bovenwettelijke regelingen op grond van het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen (zoals het arbeidsongeschiktheidspensioen en het invaliditeitspensioen) en de Suppletierегeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector defensie. Op deze laatste uitkering worden andere inkomsten uit arbeid gekort.

In de Pensioenkamer zijn door sociale partners in december 2005 afspraken gemaakt over een voorlopige uitvoering van de bovenwettelijke regelingen naast de WIA. Gekezen is voor een uitkomst die materieel gelijk is aan die van het WAO/IP-regime.

Deze afspraken zijn per 1 juli 2006 voor het burgeroverheidspersoneel definitief gemaakt. Defensie heeft eind 2006 bepaald hoe de in de Pensioenkamer voor het overheidspersoneel gemaakte afspraken doorwerken naar de gewezen militairen die “in en door de dienst” invalide zijn geworden.

Naar verwachting zullen deze afspraken per 1 januari 2012 worden gerealiseerd via een wijziging van het Besluit aanvullende arbeidsongeschiktheids- en invaliditeitsvoorzieningen militairen. Zodra de militair die ‘in en door de dienst’ invalide is geworden de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, krijgt hij/zij het pensioen op grond van het Besluit bijzondere militaire pensioenen.

Voor wat betreft toename van de klachten geldt dat de betrokkene bij het serviceteam, dat bij ABP is belast met de uitvoering van de pensioenen, een aanvraag voor een herkeuring kan indienen teneinde een hoger pensioen te krijgen. Voor wat betreft diegenen die al voor 1966 zijn ontslagen geldt dat zij ook na hun 65e jaar voor een dergelijke herkeuring en dus verhoging in aanmerking kunnen komen. Voor diegenen die na 1 januari 1966 zijn ontslagen en een dergelijk pensioen hebben ontvangen geldt dat de eventuele verhoging/herkeuring slechts tot de leeftijd van 65 jaar kan worden aangevraagd.

Voor de gewezen militair die is afgekeurd zonder dat er verband bestaat tussen zijn aandoening en de militaire dienst geldt dat zijn arbeidsongeschiktheidspensioen op zijn 65e jaar wordt beëindigd. Hierop aansluitend gaat het ouderdomspensioen in op basis van het ABP Pensioenreglement.

De hoogte hiervan is mede afhankelijk van de tijd gedurende welke arbeidsongeschiktheidspensioen is ontvangen en van het daarbij vastgestelde percentage arbeidsongeschiktheid.

Uitvoering Werknemers Verzekeringen (UWV)

Postbus 4949, 6401 JS Heerlen
tel: 0900-9294

ABP Pensioenen, Businessunit Bijzondere Regelingen Defensie

serviceteam Invaliditeitspensioenen
Postbus 4490, 6401 CZ Heerlen
tel: 045-5798191

7.6 Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers

De geïnvaleerde militair met een dienstverbandaandoening kan in aanmerking komen voor een voorziening ter verbetering van zijn leefomstandigheden. Hij/zij kan dan in aanmerking worden gebracht voor een voorziening op grond van de Voorzieningenregeling voor militaire oorlogs- en dienstslachtoffers. Uiteraard is het zo dat de eventuele aangevraagde voorziening verband moet houden met de invaliditeit met dienstverband. De militair die een dienstverbandaandoening heeft op grond waarvan hij wel arbeidsongeschikt is maar niet invalide valt niet onder deze regeling.

De aanvraag voor een dergelijke voorziening dient ook bij de Businessunit Bijzondere Regelingen Defensie van het ABP te worden gedaan. De Voorziening op grond van genoemde regeling is een plus op voor alle Nederlanders geldende regelingen voor voorzieningen zoals die door de gemeenten worden uitgevoerd.

ABP Pensioenen, Businessunit Bijzondere Regelingen Defensie

serviceteam Voorzieningen
Postbus 4490, 6401 CZ Heerlen
tel: 045-5798193

7.7 Bijzondere Wetgeving Oorlogsgetroffenen, Vervolgingslachtoffers en KNIL-pensioenen

Deze wetten en de daaruit voortkomende uitkeringen zijn inmiddels allang toegekend, althans betrokkenen hebben er allang recht op. Het gaat immers om Wetgeving voor Oorlogsgetroffenen en Vervolgingslachtoffers en KNIL-pensioenen en mensen die recht hebben op deze pensioenen/uitkeringen zijn inmiddels immers allemaal wel al 65 jaar. Volledigheidshalve worden de adressen en telefoonnummers van de instanties vermeld die belast zijn met de uitvoering van deze wetten.

Wet Uitkering Vervolgingslachtoffers (WUV) en de Wet Uitkering Burger-Oorlogsslachtoffers 1940-1945:

Raadskamer WUV van de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)

Postbus 9575, 2300 RB Leiden.
tel: 071-5356500

Wet Buitengewoon Pensioen Indisch Verzet, de Wet Buitengewoon Pensioen 1940-1945 en de Wet Buitengewoon Pensioen Zeelieden Oorlogsslachtoffers:

Raadskamer Buitengewoon Pensioen van de Pensioen en Uitkeringsraad (PUR)

Postbus 4480, 6401 CZ Heerlen
tel: 045-5793290

KNIL-pensioenen:

Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP)

Postbus 1263, 6400 BG Heerlen
tel: 045-5793058

8.1 Algemeen

In dit hoofdstuk volgt een overzicht van een aantal nog actuele Nederlandse militaire onderscheidingen en eretekens. De decoraties worden verleend door, namens of (mede) op voordracht van de minister van Defensie. Een compleet overzicht van alle onderscheidingen tot dan toe is terug te vinden in het boek 'Onderscheidingen. Leidraad voor de decoraties van het Koninkrijk der Nederlanden' door mr. C.H. Evers (De Bataafsche Leeuw, Amsterdam 2001, ISBN: 978-90-670-7530-5, info: www.bataafscheleeuw.nl).

8.2 Overzicht van een aantal onderscheidingen en eretekens

Dapperheidsonderscheidingen

- *Militaire Willems-Orde (MWO)*

Een benoeming is het gevolg van uitstekende daden van moed, beleid en trouw in de strijd. De Militaire Willems-Orde is de hoogste Nederlandse onderscheiding die voorrang heeft boven alle ridderorden en andere onderscheidingen en is tevens de hoogste dapperheidsonderscheiding.

- *Bronzen Leeuw*

Wordt verleend voor bijzonder moedige en beleidvolle daden in de strijd tegenover de vijand.

- *Bronzen Kruis*

Wordt verleend voor moedig en beleidvol optreden tegenover de vijand.

- *Kruis van Verdienste*

Wordt verleend voor moedig en beleidvol optreden in verband met vijandelijke actie.

- *Vliegerkruis*

Wordt verleend voor daden van initiatief, moed en volharding tegenover de vijand of in verband met vijandelijke actie, in een luchtvaartuig.

Eretekens voor deelname aan operaties onder oorlogs- of crisissituaties

- *Mobilisatie-Oorlogskruis*

Voor werkelijke militaire dienst gedurende de periode 1939-1945, voor zover men niet reeds was gerechtigd tot het dragen van het Oorlogs-

Herinneringskruis (voor militaire dienst dan wel dienst bij de koopvaardij, visserij of burgerluchtvaart, gedurende de oorlog 1940-1945, buiten bezet gebied).

- *Eretekens voor Orde en Vrede*

Voor werkelijke militaire dienst (minimaal drie maanden) in het toenmalige Nederlands-Indië dan wel daaropvolgend Indonesië en aangrenzende zeegebieden in de periode 3 september 1945-4 juni 1951.

- *Kruis voor Recht en Vrijheid*

Voor deelname aan bij KB aangewezen militaire operaties – binnen en buiten VN-verband – voor de verdediging en bescherming van belangen van het Koninkrijk of voor de handhaving en bevordering van de internationale rechtsorde (voorbeeld: Korea 1950-1954).

- *Nieuw-Guinea Herinneringskruis*

Voor werkelijke militaire dienst (minimaal drie maanden) in voormalig Nederlands Nieuw-Guinea in de periode 28 december 1949 tot en met 23 november 1962.

- *Herinneringsmedaille Vredesoperaties*

Voor minimaal dertig dagen aaneengesloten deelnemen aan een vredesoperatie, binnen of buiten VN-verband.

- *Herinneringsmedaille voor Humanitaire Hulpverlening bij Rampen*

Voor deelname in militair verband aan daadwerkelijke hulpverlening in een door de minister van Defensie aangewezen rampgebied.

- *Kosovomedaille*

Voor deelname aan een aantal met name genoemde operaties in en rond Kosovo.

- Etc.

Ook kent Nederland het zogenoemde *Draaginsigne Gewonden*. Dit insigne kan worden toegekend aan militairen en vaarplichtige zeelieden die gewond zijn geraakt als gevolg van hun plichtsvervulling onder oorlogsomstandigheden of daarmee overeenkomende situaties, inclusief internationale vredesmissies binnen en buiten het verband van de Verenigde Naties. Het vooronderzoek betreffende het Draaginsigne Gewonden voor zowel actief dienende militairen als veteranen wordt sinds juli 2008 uitgevoerd door de Centrale Adviescommissie Draaginsigne Gewonden. Een aanmeldingsformulier is verkrijgbaar bij het Veteraneninstituut. Daarnaast kent Nederland sinds 20 januari 2003 het *Draaginsigne Veteranen*, een reversspeld die te dragen is op burgerkleding. Het insigne is

bedoeld als een vorm van maatschappelijke erkenning én om de onderlinge band tussen veteranen te verstevigen. Alle geregistreerde veteranen ontvangen het Draaginsigne Veteranen automatisch per post. Postume verstreking en verstreking aan weduwen en overige nabestaanden vindt niet plaats. De verspreiding van het Draaginsigne Veteranen gebeurt in samenwerking met het Veteraneninstituut.

In 2009 heeft de regering besloten om de nagedachtenisoorkonde weer in ere te herstellen. Tot eind 1949 werd deze oorkonde, die ondertekend werd door de minister van Oorlog, uitgereikt aan nabestaanden van omgekomen militairen. Toekenning vindt plaats met terugwerkende kracht tot 27 december 1949. Bij de oorkonde, die bedoeld is voor de nabestaanden van een tijdens een missie overleden militair, is nu ook een sculptuur gevoegd. Degenen van wie het adres bekend is, zijn inmiddels benaderd. Anderen kunnen zich melden bij de HDP-Afdeling Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen.

8.3 HDP-Afdeling Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen

Voor nadere informatie over militaire onderscheidingen van de krijgsmacht kunt u zich wenden tot:

Ministerie van Defensie

HDP-Afdeling Decoratiebeleid & Toekenning Onderscheidingen
Postbus 20703, 2500 ES Den Haag
tel: 070-3397025

Daarnaast kunt u voor vragen of inlichtingen terecht bij de firma Van Wielik B.V., een particulier bedrijf dat onderscheidingstekens opmaakt volgens officiële normen.

Van Wielik B.V.

Kneuterdijk 2 B, 2514 EN Den Haag
tel: 070-3462196
e-mail: info@vanwielik.com, website: www.vanwielik.com

9.1 Cogis

Cogis is het kennisinstituut voor de sociale en psychische gevolgen van oorlog en geweld. Per 1 januari 2011 heeft Cogis zich aangesloten bij Arq, Psychotrauma Expert groep (<http://arq.org>). Cogis heeft ten doel het verzamelen, ontwikkelen en verbreiden van kennis en het geven van beleidsadviezen over de gevolgen van vervolging, oorlog en geweld voor individuele personen, hun omgeving en de samenleving als geheel, alsmede over de behandeling en bejegening van geweldsgetroffenen. Oorlogsgetroffenen, hun partners en kinderen kunnen bij Cogis terecht met vragen op het terrein van zowel de wetten en uitkeringen voor oorlogsgetroffenen als de mogelijkheden voor de juiste hulpverlening bij psychische problemen. Vragen worden behandeld door gespecialiseerde maatschappelijk werkers. Zij beschikken over een landelijk netwerk van gespecialiseerde advocaten en psychotherapeuten. Cogis bemiddelt naar hulpverlening op een breed terrein: van vrijwilligersorganisaties en zelfhulpgroepen tot psychiaters en herstellingszorg. Zowel professionele als vrijwillige hulpverleners kunnen bij Cogis terecht voor o.a. informatie, advies en cursussen. In de Cogis Bibliotheek is uitgebreide documentatie te vinden (zie 12.4).

Cogis

Nienoord 5, 1112 XE Diemen, tel: 020-6601930
e-mail: info@cogis.nl, website: www.cogis.nl

9.2 Stichting 1940-1945

De Stichting 1940-1945 is de voortzetting van de op 13 oktober 1944 in het leven geroepen Stichting 1940-1945 én de op 19 maart 1981 opgerichte Stichting Burger Oorlogsgetroffenen. De Stichting 1940-1945 verleent diensten aan verzetsdeelnemers, vervolgingsslachtoffers en burger-oorlogsslachtoffers uit de jaren 1940-1945 en richt zich vooral op:

- Sociale dienstverlening, zoals het organiseren van contactdagen en het uitgeven van een contactblad, dit uiteraard met ondersteuning van de vele vrijwilligers.

- Materiële zorg, bestaande uit het begeleiden van aanvragen in het kader van de wetgeving voor oorlogsgetroffenen en het uitbetalen van buitengewone pensioenen.
- Informatie verstrekken en vragen beantwoorden van leden van de doelgroepen.
- Juridische ondersteuning bij bezwaar- en beroepsprocedures.

De uitvoering van het maatschappelijk werk is sinds 1 januari 2002 overgedragen aan zes instellingen voor algemeen maatschappelijk werk met een speciale afdeling voor oorlogsgetroffenen en hun nabestaanden.

Stichting 1940-1945

Nienoord 10, 1112 XG Diemen, Postbus 12288, 1100 AG Amsterdam Zuidoost
 tel: 020-6601945, fax: 020-6601975
 e-mail: info@st4045.nl, website: www.st4045.nl

9.3 Stichting Partners van Oorlogsgetroffenen (SPO)

De Stichting Partners van Oorlogsgetroffenen (SPO) is in 2010 bestuurlijk gefuseerd met de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO). Op deze wijze kan het werk van de SPO worden voortgezet en worden afgestemd op het werk van de BNMO. De SPO organiseert zelfhulpgroepen in het midden van het land (Diemen, Amersfoort, Deventer) en mogelijk ook in het zuiden en noorden, als er voldoende belangstelling is. Belangstellenden hiervoor kunnen contact opnemen met het secretariaat van de BNMO/SPO te Doorn.

Stichting Partners van Oorlogsgetroffenen

Postbus 125, 3940 AC Doorn, tel: 0343-474110
 e-mail: spo1995@zonnet.nl, website: www.spo95.nl

Specifieke militaire hulpverlening

9.4 Militair Revalidatie Centrum (MRC) Aardenburg

MRC Aardenburg is een door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport erkend revalidatiecentrum, het oudste in Nederland. Na verwijzing door een arts kunnen zowel militairen als burgers terecht

voor behandeling. Indien nodig voorziet de Orthopedisch Instrumentmakerij van MRC Aardenburg in hoogwaardige kunst- en hulpmiddelen (bijvoorbeeld prothesen, orthesen, korsetten, et cetera) die volledig zijn afgestemd op de individuele behoefte van de revalidant. MRC Aardenburg werkt nauw samen met onder meer het Centraal Militair Hospitaal in Utrecht, militaire verwijzers uit de eerste lijn en burgerverwijzers.

MRC Aardenburg

Korte Molenweg 3, 3941 PW Doorn
 Postbus 185, 3940 AD Doorn, tel: 0343-598445
 e-mail: mrc@mindef.nl, website: www.mrc.nl

Overige dienstverlening

9.5 Gezamenlijke Militaire Fondsen (GMF)

De Stichting GMF is een overkoepelende organisatie van verschillende militaire fondsen (Fonds 1815, Prins Bernhard Stichting, Karel Doorman Fonds, Van Weerden Poelman Fonds en Stichting Eereschuld en Dankbaarheid). Zij stelt zich onder meer ten doel:

- Het bevorderen van de samenwerking tussen de verschillende fondsen en eventueel ook andere fondsen met een soortgelijke doelstelling.
- Voor zover nodig en mogelijk, geldelijke steun te verlenen aan oud-militairen en/of gezinnen en nagelaten betrekkingen.

Stichting Gezamenlijke Militaire Fondsen

Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
 tel: 020-5522708
 e-mail: gmf@militairefondsen.nl, website: www.militairefondsen.nl

9.6 Nationaal Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg (vfonds)

Het vfonds ondersteunt instellingen en projecten op de volgende terreinen:

- veteranenzorg
- begrip voor oorlogsgetroffenen
- herdenken van oorlog en vieren van vrijheid
- actuele lessen uit het verleden
- democratie, rechtsstaat en internationale rechtsorde

vfonds

Oranje Nassaulaan 5, 5211 AR 's Hertogenbosch
tel: 073-6139100
e-mail: info@vfonds.nl, website: www.vfonds.nl

9.7 Militair Verzorgingshuis Bronbeek

Het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum (KTOMM) Bronbeek te Arnhem biedt huisvesting en verzorging aan gewezen vrijwillig dienende militairen van de krijgsmacht onder de rang van officier. Hiertoe behoren het voormalig Koninklijk Nederlands-Indisch Leger (KNIL), de Koninklijke Marine, de Koninklijke Landmacht, de Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Marechaussee. Het tehuis is toegankelijk voor zowel mannelijke als vrouwelijke gewezen militairen, die ten minste 65 jaar zijn, alleenstaand en zelfredzaam. Bovendien moeten zij over minimaal 15 pensioenjaren als militair beschikken. De minister van Defensie heeft in 2007 toestemming gegeven tot het laten vervallen van deze eis voor oud-dienstplichtigen en Kort Verband Vrijwilligers uit de periode 1940-1962. Voor nadere informatie en/of aanmelding kunt u contact opnemen met het Hoofd Productgroep Verzorging van het KTOMM Bronbeek.

KTOMM Bronbeek

Velperweg 147, 6824 MB Arnhem
tel: 026-3763555, fax: 026-3763590
website: www.bronbeek.nl

9.8 Oorlogsgravenstichting

De Oorlogsgravenstichting houdt zich bezig met de aanleg, inrichting en instandhouding van ongeveer 50.000 Nederlandse oorlogsgraven, waar ter wereld ook. Ook wil ze de nagedachtenis van landgenoten wier laatste rustplaats onbekend is in ere houden. De stichting zorgt verder voor onderhoud van de 8.000 verspreid liggende geallieerde graven in Nederland, organiseert pelgrimsreizen, verzorgt bloemleggingen en verstrekt graffotos.

Oorlogsgravenstichting

Zeestraat 85, 2518 AA Den Haag
Postbus 85981, 2508 CR Den Haag
tel: 070-3131080, fax: 070-3621546
e-mail: info@ogs.nl, website: www.ogs.nl

9.9 Monuta Veteranenuitvaart

Veteranen hebben een bijzondere status in Nederland. De samenleving krijgt steeds meer waardering en respect voor veteranen. Monuta wil graag iets terugdoen voor de mensen die zich hebben ingezet in dienst van de vrede. Daarom ontwikkelde deze begrafenisonderneming de Monuta Veteranenuitvaart, een uitvaart die recht doet aan het bijzondere verleden van de veteraan.

Wat de veteranenstatus kan betekenen voor een uitvaart? Als men bijvoorbeeld een dapperheidsonderscheiding heeft, kan gekozen worden voor een uitvaart met (beperkte) militaire eer. Het team bijzondere uitvaarten van Monuta is bekend met verschillende protocollen, het bijbehorende ceremonieel en onderscheidingen. Medewerkers van Monuta kunnen u voorlichten over de mogelijkheden.

Monuta

Hans Bleijerveld, teamleider bijzondere uitvaarten
tel: 055-5274277
e-mail: hbleijerveld@monuta.nl

9.10 Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman is onafhankelijk en onpartijdig en bemoeit zich uitsluitend met problemen tussen burgers en overheidsinstanties.

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151, 2594 AG Den Haag
Postbus 93122, 2509 AC Den Haag
tel: 0800-335555/070-3563563, fax: 070-3607572
website: www.ombudsman.nl

10.1 Nederlandse veteranensites

1 (NL) UN Signalbattalion

Website Verbindingsbataljon UNPROFOR
<http://www.signalbn.nl>

2-6 RI

Website van OVW Bataljon van de Tijgerbrigade
<http://www.sepateroesak.nl>

3-5 RI

Website van het 3e Bataljon van het 5e Regiment Infanterie
<http://www.dekolonisatie.com/3-5RI>

Andrés Bosnia site

Website van André Prins over zijn tijd in Bosnië
<http://bosnia.prins-ict.nl/bosnia2.html>

Blue Helmets

Klankbord voor vredessoldaten
<http://www.bluehelmets.net>

BNMO

Website van de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers
<http://www.bnmo.nl>

BOSS

Website Bond van Oud-Stoottroepers en Stoottroepers
<http://www.stoottroepers.nl>

Canaba Hill

Website van de Transportcompagnie 1(NL) Geniehelpbataljon KFOR-2
<http://www.jimensabinegubbels.nl>

Charlie Compagnie UNIFIL

Website Charlie Compagnie UNIFIL 81-2
<http://www.unifil81-2.nl>

Commando Landstrijdkrachten

Website voor oud-medewerkers van het Commando Landstrijdkrachten
<http://www.defensie.nl/landmacht/personeel/oud-medewerkers>

Contact Oud Mariniers

Website door en voor oud-mariniers
<http://www.contactoudmariniers.com>

Dag SFOR 6

Website van het herstelpeloton
<http://members.lycos.nl/HrstpelRvH/index.htm>

Defensieforum

Centraal ontmoetingspunt voor alle (ex-)militairen
<http://www.defensieforum.nl>

FNV Veteranen

Website van FNV Veteranen
<http://www.fnv-veteranen.nl>

Garderegiment FPI

Website Garderegiment Fuseliers Prinses Irene
<http://www.fuseliers.net>

Gevolgen van oorlog

Website met digitale bibliotheek van het Veteraneninstituut en Cogis
<http://www.gevolgenvanoorlog.nl>

Identiteitsgroep Steenrode Baretten

Website van de Nederlandse Sinaïgangers
<http://www.steenrode-baretten.nl>

Indië in strips

Website over verschenen strips en cartoons over Indië
<http://www.sobatsbollenstreek.nl>

Jonge Veteranen

Vereniging Jonge Veteranen
<http://www.jongeveteranen.com>

KCT

Website Korps Commandotroepen
<http://www.korpscommandotroepen.nl>

Kwikbal

Website van Kwikbal-Genie
<http://www.kwikbal-genie.nl>

Limburgse Jagers

Website van het Regiment Limburgse Jagers
<http://www.limburgsejagers.nl>

LZV

Website Landelijk Zorgsysteem Veteranen
<http://www.lzv-groep.nl>

Mariniersbrigade

Mariniersbrigade voor, tijdens en na de positionele acties in Nederlands-Indië
<http://www.dekolonisatie.com/mariniersbrigade>

MFO-homepage René

Website van ex-MFO'er René Goorden
<http://home.kpn.nl/rmhgoorden/index.html>

Nationaal Indië-monument

Website over het Nationaal Indië-monument in Roermond
<http://www.nim-roermond.nl>

NCHC

Website Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945
<http://www.nchc.nl>

NIMH

Nederlands Instituut voor Militaire Historie
<http://www.nimh.nl>

NWO

Nationale Website Oorlogsmonumenten
<http://www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten>

Oorlogsmusea

Informatie voor alle WO II-geïnteresseerden
<http://www.oorlogsmusea.nl>

Opa, kijk ik vond op zolder

Website van de rotatie 80-07 van Dutchbat UNIFIL
<http://members.home.nl/h.leijten>

Stichting Centrum '45

Website over onder meer PTSS
<http://www.centrum45.nl>

STIWOT

Website van de Stichting Informatie Wereldoorlog Twee
<http://www.stiwot.nl>

Unifil 82-4

Website voor UNIFIL-veteranen
<http://www.veteranen.info/~unifil82-4>

UNIFIL in Libanon

Website van Lex Beekman over UNIFIL
<http://www.dutchbattinlibanon.nl/>

Valkenburg 1940

Website Vliegveld Valkenburg, begin WO II
<http://www.mei1940.nl>

VOGW

Vrienden Oorlogsgraven Geallieerden Waalwijk e.o.
<http://www.vogw.nl>

VOM

Website van de Vereniging Oud Mariniers
<http://www.vomarns.nl>

Verzetsmuseum en jongeren

Website voor jongeren met info over Duitse bezetting
<http://www.verzetsmuseum.org/jongeren>

Veteranen Online (VOL)

Website, archief en e-mailgroep voor alle veteranen
<http://www.veteranen-online.nl>

Vi

Website van het Veteraneninstituut
<http://www.veteraneninstituut.nl>

VP

Website van het Veteranen Platform
<http://www.veteranenplatform.nl>

Vredesnaam

Informatie over Nederlandse VN- en NAVO-vredesmissies
<http://www.vredesnaam.com>

World War 2 Memories

Website met informatie over WO II
<http://www.tweede-wereldoorlog.nl>

10.2 Internationale veteranensites

A tribute to my daddy

Webpagina over WO II-veteraan Jopie van Duinhoven
<http://msbeliever.tripod.com/>
WWII.html

Belgian Front

Belgische website Eerste en Tweede Wereldoorlog
<http://users.skynet.be/fonck>

Burma Star Association

Website Burma Campaign veterans (UK)
<http://www.burmaster.org.uk>

Combat Art

Beelden vanuit het verleden
<http://www.thehootch.com>

D-DAY Normandy and beyond

Website over D-day
<http://www.normandy1944.info>

DVA Australië

Website van Department of Veterans Affairs (AU)
<http://www.dva.gov.au>

DVA Amerika

Website van Department of Veterans Affairs (USA)
<http://www.va.gov>

Gulfwar 1990

Website over de Golfoorlog in 1990-1991
<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/gulf>

KWVA

Homepage Korean War Veterans Association
<http://www.kwva.org>

NVA

Normandy Veterans Association (UK/NL)
<http://www.nvafriends.nl>

USVI

U.S. Veteran Information website
<http://www.tpromo.com/usvetinfo>

Vetrans Agency

Website Ministry of Defence agency veterans affairs
<http://www.veterans-uk.info>

10.3 Portals

Portals zijn verzamelpagina's die toegang geven tot een bepaalde categorie websites.

<http://defensie.boogolinks.nl>
<http://defensie.startpagina.nl>
<http://marine.beginthier.nl>
<http://marine.startpagina.nl>
<http://marine.startkabel.nl>
<http://marine.jumppage.nl>
<http://landmacht.beginthier.nl>
<http://landmacht.startpagina.nl>
<http://landmacht.startkabel.nl>
<http://landmacht.jumppage.nl>
<http://luchtmacht.beginthier.nl>
<http://luchtmacht.startpagina.nl>
<http://luchtmacht.startkabel.nl>
<http://luchtmacht.jumppage.nl>
<http://marechaussee.startpagina.nl>
<http://marechaussee.startkabel.nl>
<http://marechaussee.jumppage.nl>
<http://mariniers.startbewijs.nl>
<http://nationalereserve.startkabel.nl>
<http://nationale-reserve.beginthier.nl>
<http://military.start4all.com>

11 Inloophuizen en veteranencafés

11.1 Inloophuizen

In de inloophuizen wordt geen alcohol geschenken.

Inloophuis Stichting Veteranen Amsterdam

Voor wie: alle veteranen en partners.
Waar: Kometensingel 150, 1033 BZ Amsterdam.

Wanneer: zie website.

Info: e-mail: info@stichtingveteranenamsterdam.nl, website: www.stichtingveteranenamsterdam.nl

Inloophuis voor veteranen De Treffer, Eindhoven

Voor wie: alle veteranen en partners uit de regio Zuid-Oost Brabant.

Waar: Inloophuis De Treffer, Smitsstraat 17, 5611 HM Eindhoven.

Wanneer: wekelijks op maaandag van 14.00-18.00 uur, donderdag van 14.00-21.00 uur en zaterdag 10.30-16.00 uur.

Info: Stichting Veteranen Brabant

Zuid Oost, De Treffer, tel: 040-8487920 of 06-57154379, e-mail: info@svbzo.nl; Roy Meelhuysen (voorzitter SVBZO), e-mail: roy@meelmuis.com of Jan Coolen (beheer De Treffer), e-mail: jancoolen.svbzo@gmail.com. Voor het actuele programmaoverzicht zie website: www.svbzo.nl

Maatschappelijke Dienstverlening & Kameraadschap Legeereenheden (MDKL)

Voor wie: veteranen, ex-militairen en hun familie en andere geïnteresseerden.

Waar: MDKL, Hellebroek 37, 6361 AA Nuth.

Wanneer: elke dag van 9.00 tot 17.00 uur en op afspraak via tel: 06-22559114.

Info: MDKL, tel: 06-22559114, e-mail: hertog2@xs4all.nl, website: www.mdkl.nl

Ontmoetingscentrum Limburgse Veteranen

Voor wie: alle veteranen en MIP-gerechtigden uit Limburg, gastbezoek mogelijk uit andere delen van het land.

Waar: Het Elders Hoes, Aldenhofstraat 13, 6431 KA Heerlen/Hoensbroek.

Wanneer: maandag t/m vrijdag

13.00-17.00 uur en elke eerste zaterdag van de maand.

Info: Stichting Ontmoetingscentrum Limburgse Veteranen (OLV), Het Elders Hoes, tel: 045-5281271, e-mail: info@heteldershoes.nl, website: www.heteldershoes.nl

ECHOS Home de Landing

Voor wie: veteranen, dienstslachtoffers en het thuisfront.
Waar: ECHOS Home de Landing, Deelenseweg 28, Schaarsbergen

Wanneer: dinsdag en donderdag van 10.00-17.00 uur en woensdag van 14.00-21.00 uur.

Info: e-mail: echos-landing@home-basesupport.net

Veteranen Ontmoetingscentrum Havelte

Voor wie: veteranen, hun partners en kinderen en belanghebbenden.

Waar: Johannes Postweg 5, Havelte (in het ECHOS Home)

Wanneer: op dinsdagen en op donderdagen geopend ten

behoefte van bijeenkomsten, workshops, besprekingen met andere organisaties, voorlichtingsdagen, evenals sportactiviteiten. Kijk voor meer informatie op de website in de agenda.

Info: Stichting Veteranen Noord-Nederland, Batinge 86, 9331 KZ Norg, e-mail: info@veteranennoordnederland.nl, website: www.veteranennoordnederland.nl

Veteranen Ontmoetingscentrum Smilde & Museum (kleinschalig), voorlichtingscentrum Het Veteraantje

Voor wie: veteranen, hun partners en kinderen en belanghebbenden.
Waar: Kanaalweg 8, Smilde, tel: 0592-862266 (alleen bereikbaar tijdens de openingstijden).

Wanneer: donderdag 11.00-16.00 uur, vrijdag 13.00-19.00 uur en zaterdag 11.00-16.00 uur.

Info: Stichting Veteranen Noord-Nederland, Batinge 86, 9331 KZ Norg, e-mail: info@veteranennoordnederland.nl, website: www.veteranennoordnederland.nl

Stichting veteranencentrum 'De Oude Stomp' Alphen a/d Rijn

Voor wie: activiteitencentrum voor veteranen en dienstslachtoffers.

Waar: Louis Pasteurweg 7, 2408 AH Alphen a/d Rijn.

Wanneer: maandag t/m vrijdag
10.00-16.00 uur, zaterdag 11.00-
15.00 uur.
Info: Ferry van den Brûle, tel:
0172-785991.

11.2 Veteranencafés

Friesland

Veteranencafé Leeuwarden

Voor wie: alle veteranen.
Waar: multifunctioneel centrum
Camminghaturen, Lieuwenburg
2, 8925 CK Leeuwarden.
Wanneer: iedere laatste zaterdag
van de maand, 13.00-18.00 uur.
Info: Jan Romkema, Humalda-
state 21, 8926 RD Leeuwarden,
tel: 058-2661509, e-mail:
aceromke@planet.nl

Groningen

Wapenbroeders Groningen

Voor wie: met name leden, maar
ook niet-leden (veteranen én oud-
militairen) zijn welkom.
Waar: De Bunker (naast stadion
Be Quick), Rijksweg 16,
9752 AD Haren.
Wanneer: iedere zaterdagmiddag
14.00-17.00 uur. Daarnaast
iedere tweede en vierde dinsdag
van de maand soosavond met
div. activiteiten vanaf 19.30 uur
en iedere eerste en derde dinsdag
van de maand kaartochtend vanaf
09.30 uur.

Info: De Bunker, tel: 050-
5348813 of D. Nieman, tel:
050-5773116, e-mail:
dnieman@home.nl

Drenthe

Veteranensoos Assen e.o.

Voor wie: alle veteranen.
Waar: zalencentrum De Aanleg,
Asserstraat 63, 9451 TA Rolde.
Wanneer: op alle laatste vrijdagen
van de oneven maanden 13.30-
16.30 uur.
Info: dhr. Visscher, tel: 0592-
346020, e-mail: bvisscher@hetnet.nl

Veteranensoos Zuidoost-Drenthe

Voor wie: alle oud-militairen (dus
ook niet-veteranen).
Waar: cultureel centrum De Hilde,
Spoel 85, 7881 BN Emmer-
Compascuum.
Wanneer: iedere tweede vrijdag
van de maand 13.30-16.30 uur.
Daarnaast o.m. div. excursies.
Info: dhr. Geertsma, Mispellaan 38,
7881 RS Emmer-Compascuum,
tel: 0591-351865.

Veteranencafé Zuidoost-Drenthe en Noordoost-Overijssel

Voor wie: veteranen, oud-gedien-
den en actief dienende militairen.
Waar: eetcafé Miracle, Bentheimer-
straat 20, 7741 JK Coevorden,
tel: 0524-523434.
Wanneer: laatste donderdag van
de maand, vanaf 13.30 uur.

Info: Jan van 't Slot, V.N. Laan
39, 7742 CE Coevorden, tel:
0524-513362, e-mail:
javtslot@veteranen.nl

Overijssel

Veteranencafé Heino

Voor wie: alle veteranen en hun
partners.
Waar: café-restaurant Marktzicht,
Dorpsstraat 13-15, 8141 AH
Heino.
Wanneer: elke tweede maandag
van de maand 14.00-16.00 uur.

Info: J. van Diepen, tel: 0572-
392312 of 06-36108079, e-mail:
johannesendiny@hotmail.com

Veteranencafé Almelo

Voor wie: alle veteranen en partners.
Waar: Bier- en Wijnlokaal
't Hookhoses, Grotestraat 126,
7606 CW Almelo.
Wanneer: iedere tweede dinsdag
van de maand 19.30-22.00 uur.
Extra: op vertoof van de vetera-
nenpas altijd 15 procent korting
op consumpties.
Info: Bernard Schutte,

tel: 0546-567840, e-mail:
veteranenalmelo@gmail.com

Veteranen Sociëteit Enschede 2000

Voor wie: alle veteranen en hun
partners.
Waar: café-restaurant De Zon,
Zuiderhagen 43, 7511 GJ
Enschede.
Wanneer: één keer per maand op
maandag 14.00-16.00 uur. Daar-
naast div. excursies en lezingen in
de naaste omgeving.
Info: D. van Straaten, tel: 053-
4611333, e-mail:
dvstraaten@home.nl

Veteranencafé Kampen

Voor wie: alle veteranen en
belangstellenden.
Waar: grand café De Vier Jaar-
getijden, IJsselkade 59, 8261 AG
Kampen.
Wanneer: iedere derde donderdag
van de maand 14.30-16.30 uur.
Info: Koen Minnema, tel: 038-
3312563, e-mail: secretaris_svk@
veteranen.nl, website:
www.veteranenkampen.nl

Veteranencafé Oldenzaal

Voor wie: alle veteranen.
Waar: café Vlaskamp, Marktstraat
5/7, 7571 ED Oldenzaal.
Wanneer: aan het begin van het
jaar wordt dit bekendgemaakt aan
de bezoekers en t.z.t. vermeld in
de Twentsche Courant Tubantia

Info: Herman Japink, tel: 0541-510580 of Hennie Poorthuis, tel: 0541-514347.

Veteranensoos Rijssen e.o.

Voor wie: alle oud-militairen, zowel mannelijk als vrouwelijk (dus ook niet-veteranen).

Waar: kantine scholengemeenschap De Reggesteijn (ingang achterzijde gebouw), Cattelaar 2, 7461 PK Rijssen (bij rotonde Enterseweg t/o Gamma).

Wanneer: iedere eerste maandag van de maand 14.30-17.00 uur, behalve juni t/m september.

Info: R. Wolterink, Schoolstraat 50, 7461 EH Rijssen, tel: 0548-514575; H. Hulsegge, Westeinde 283, 7671 ES Vriezenveen, tel: 0546-564627 of J. Oldenbeuving, Reiger 27, 8103 AL Raalte, tel: 0572-358947.

Veteranencafé Steenwijkerland

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café De Rechter, Markt 72, 8331 HK Steenwijk.

Wanneer: eenmaal per twee maanden de derde maandag van de maand 16.00-21.00 uur.

Info: J. Mol, De Wiezeboom 9, 8332 JT Steenwijk, tel: 0521-512095, e-mail:

a.mmol@orange.nl of vicevoorzitter A.J. Zuithoff, e-mail: a.j.zuithoff@home.nl

Sociëteit Oud Militairen Zwolle

Voor wie: mannen en vrouwen uit (regio) Zwolle die hebben gediend bij land- of luchtmacht, marine of marechaussee.

Waar: De Terp, Radewijnstraat 1, Zwolle.

Wanneer: iedere eerste donderdag van de maand (m.u.v. juli en augustus) vanaf 19.30 uur.

Info: Cor de Jong, tel: 038-4549105, e-mail: cordejong@tele2.nl; Jan Dikken, tel: 06-17976859 of Ted Hielckert, tel: 038-4541362.

Gelderland

Soos veteranen en oud-militairen Apeldoorn

Voor wie: alle veteranen.

Waar: De Stolp, Violierenplein 101, 7329 DR Apeldoorn.

Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand 13.30-16.30 uur. In de maanden juni, juli en augustus zijn er geen bijeenkomsten.

Info: G.W. van de Beek, Chopinlaan 61, 7333 GC Apeldoorn, tel: 055-5334583.

Veteranencafé Arnhem

Voor wie: alle veteranen en hun partners.

Waar: lunchroom Kuifje's Corner, Bakkerstraat 26, 6811 EH Arnhem.

Wanneer: iedere laatste vrijdag van de maand 15.00-18.00 uur, met evt. uitloop tot 20.00 uur (gereuceerd tarief eten en drinken).

Info: Ruud Looijaard, tel: 026-3519719, e-mail: ansenruud1@planet.nl of Roland Oostveen, tel: 026-4435673, website: www.kuifjescorner.nl

Veteranencafé Duiven

Voor wie: alle veteranen, partners en weduwen van veteranen.

Waar: grand café Remigius, Remigiusplein 6, 6921 BL Duiven, tel: 0316-283911.

Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand 10.00-13.00 uur.

Info: F. Mulder, De Bongerd 16, 6921 BW Duiven, tel: 0316-263203 of J. van Wageningen, Wilhelminastraat 30, 6921 ZM Duiven, tel: 0316-282363 (van mei tot november), e-mail: jaapvanwageningen@hotmail.com

Veteranensoos Berkelland

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café-restaurant Prinsen, Eibergseweg 13, 7273 SP Haarlo.

Wanneer: iedere laatste vrijdag van de maand 14.00-16.00 uur.

Info: Hendrik Kuiper, Bronbeek-

straat 60, 7151 EK Eibergen, tel: 0545-475217, e-mail: kuiperhendrik@hotmail.com

Veteranensociëteit Elst

Voor wie: alle veteranen uit gemeente Overbetuwe.

Waar: café 't Fortuin, Valburgseweg 37, 6661 ER Elst.

Wanneer: vier keer per jaar, 14.00-16.30 uur.

Info: voorzitter Co van den Brakel, tel: 0481-372874, e-mail: j.v.d.brakel@kpnplanet.nl of secretaris Johan Gielink, tel: 0481-372384.

Veteranensociëteit Ede

Voor wie: alle jonge en oude veteranen van alle krijgsmacht-delen, oudgedienden, partners en weduwen van veteranen.

Waar: Huize Belvédère, Dennenlaan 100, 6711 RB Ede. Wanneer: iedere tweede woensdag van de maand 16.00-20.00 uur. Vooraf aanmelden indien gebruikgemaakt wordt van de

Indische maaltijd.

Info/aanmelden: H. Dijkstra,
tel: 0318-617958, e-mail:
pa7mar@veteranen.nl

Veteranencafé Ermelo, Harderwijk en Putten

Voor wie: alle veteranen.

Waar: eetcafé Ons Span, Hoge Enk, 3851 NX Ermelo.

Wanneer: iedere eerste maandag

van de maand 19.00-22.00 uur.

Info: Ed Bosch, tel: 06-20076496.

Clubhuis Voor Anker Nijmegen

Voor wie: postactieve en actief-
dienende militairen van alle krijgs-
machtdelen.

Waar: Sportpark Vossendijk,
Winkelsteegseweg 206, 6534 AR
Nijmegen, tel: 024-3788424.

Wanneer: iedere vrijdagavond
19.00-24.00 uur, iedere eerste
vrijdag van de maand specifiek
voor de veteranen uit Nijmegen
e.o. Biljart op dinsdag en woens-
dag vanaf 19.30 uur.
Info: Ben Loef, tel: 06-22955706.

Veteranencafé Tiel e.o.

Voor wie: alle oud-militairen (dus
ook niet-veteranen).

Waar: eetcafé Boemerang, Plein 8,
4001 LJ Tiel.

Wanneer: iedere eerste vrijdag van
de maand 14.00-17.00 uur.

Info: J.P.W.M. Gremmé, Jan van
Ghelcenstraat 9, 4003 AR Tiel,
tel: 0344-618455, secretaris: S.A.J.
Meurs, Jeudestraat 73a, 4011 GJ
Zoelen, tel: 0344-682281, e-mail:
sajac@veteranen.nl, website: www.
veteranencafe.tiel.veteranen.nl

Veteranencafé Wageningen

Voor wie: alle veteranen, maar ook
andere belangstellenden.

Waar: foyer van het Heerenstraat-
theater, Molenstraat 1B, 6701
DM Wageningen.

Wanneer: iedere laatste donderdag
van de maand 15.00-17.00 uur,
m.u.v. augustus en december.

Info: Henk van de Beek, Comité
4 en 5 mei Wageningen, Postbus 1,
6700 AA Wageningen, tel: 0317-
492595, e-mail:
henk.van.de.beek@wageningen.nl

Veteranencafé Winterswijk e.o.

Voor: alle veteranen uit Winters-
wijk en omgeving.

Waar: restaurant Plaza, Mister-
straat 160, 7101 EZ Winterswijk.
Wanneer: iedere tweede dinsdag
van de maand 14.00-17.00 uur.
Info: L. Wagenaar, tel: 0543-

530305, e-mail:
l.wagenaar@upcmail.nl

Veteranencafé De Liemers, Zevenaar

Voor wie: alle oud-militairen (dus
ook niet-veteranen) partners en
weduwen van oud-militairen.

Waar: dienstencentrum de Hooge
Bongert, Hooge Bongert 3, 6903
DA Zevenaar, tel: 0316-526994.

Wanneer: iedere derde zaterdag
van de maand 13.00-16.00 uur
(m.u.v. juli en augustus).

Info: N. Kruiniger, tel: 0316-
524354, 0316-330516 of 0316-
524611, e-mail:
toeanpandjang@hetnet.nl

Utrecht

Veteranencafé Amersfoort

Voor wie: veteranen en hun
thuisfront.

Waar: eetcafé Het Draeckje,
Hellestraat 51, 3811 CE
Amersfoort.

Wanneer: iedere laatste woensdag
van de maand vanaf 20.00 uur.

Extra: aangepaste prijzen, gratis
hapjes, ideale tijden ook voor
jonge veteranen

Info: Rini en Jan Gerritse,
tel: 033-4451403.

Veteranencafé Nieuwegein

Voor wie: alle (oud-)militairen
en partners.

Waar: Elsie's Bar, Markt 8,

3431 LA Nieuwegein.

Wanneer: iedere tweede donder-
dag van de maand 14.00-18.00
uur.

Info: Ruud Wijnstra, tel: 030-
6035022.

Veteranencafé Soest/Soesterberg

Voor wie: alle veteranen en hun
partners.

Waar: café Centraal, Birkstraat 7,
3768 HB Soest.

Wanneer: de eerste woensdag van
de maand (behalve 4 mei) 17.00-
19.30 uur.

Info: R.W. Hoksbergen, Bartolot-
tilaan 7b, 3768 GA Soest, tel:
035-6029031, e-mail:
roelhoksbergen@hotmail.com

BlueHelmets-avond Utrecht

Voor wie: alle veteranen uit heel
Nederland die sinds 1979 zijn
uitgezonden. Naast deze bijeen-
komsten is het café toegankelijk
voor alle veteranen, jong én oud.

Waar: eetcafé Diner 66, Jaarbeurs-
plein 31, 3521 AR Utrecht.

Wanneer: eens in de twee maan-
den. Daarnaast o.a. barbecue en
deelname aan Nijmeegse Vier-
daagse.

Info: www.bluehelmets.net

Soos Veteranen Contact Veenendaal

Voor wie: alle veteranen en andere
uitgezonden oud-militairen met

hun partner/begeleider en nabestaanden van overleden veteranen. Waar: gebouw Eltheto, Fluiterstraat 2, 3901 DK Veenendaal. Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand 14.30-17.00 uur (m.u.v. juli en aug).

Info: Jelis Roodbeen, tel: 0318-555636 of 06-55355935, e-mail: veenendaal@veteranen.nl, secretariaat: Mark Arens, tel: 0318-550938 of 06-16773688.

Flevoland

Veteransoos Almere

Voor wie: alle jonge en oudere veteranen en hun partners. Waar: grand café De Havenkom, Sluiskade 22-26, 1357 NX Almere-Haven. Wanneer: iedere tweede zaterdag van de maand 14.00-17.00 uur. Op vertoof van veteranenpas toegang en 10 procent korting op consumpties en maaltijden. Info: Wim Walet, tel: 06-14255158, e-mail: w.walet8@upcmail.nl of Okke Dijkstra, tel: 036-5344407, e-mail: o.dijkstra2@chello.nl

Veteranencafé Dronten

Voor wie: alle veteranen. Waar: lunchroom de Pionier, De Redepassage 18, 8254 KD Dronten. Wanneer: iedere tweede maandag van de maand vanaf 19.30 uur

(m.u.v. feestdagen en de maanden juli en augustus). Info: Axel Brakkee, De Buischap 29, 8251 DG Dronten, tel: 06-22827589, e-mail: veteranendronten@solcon.nl, website: www.veteranengemeentedronten.nl

Noord-Holland

Veteranencafé Wieringen

Voor wie: alle veteranen. Waar: hotel-café De Harmonie, Kerkplein 1, 1777 CD Hippolytushoef, tel: 0227-591510.

Wanneer: de laatste donderdag van de maand 15.00-18.00 uur. Info: Dick Doornik, tel: 0227-592521, e-mail: d.c.doornik@quicknet.nl

Veteranencafé Amsterdam

Voor wie: alle veteranen en (oud-)militairen evenals alle andere bezoekers, die de sfeer en de muziek van de veteranen willen meebelevan. Waar: café Daan & Daan, Katteburgerplein 39, 1018 KK

Amsterdam (t.o. Scheepvaart Museum en Marinekazerne Amsterdam; vanaf CS bus 22, halte Kattenburgerplein). Wanneer: iedere tweede en vierde maandag van de maand 13.00-19.00 uur. Info: Wil Janssen, tel: 06-55355865, e-mail: wiljanssen@veteranen.nl, website: <http://amsterdamse.veteranen.nl>

Veteranencafé Beverwijk

Voor wie: alle veteranen. Waar: restaurant-brasserie Westerhout, Westerhoutplein 4, 1953 AA Beverwijk, tel: 0251-226449. Wanneer: iedere tweede donderdag van de maand 13.00-17.00 uur. Info: Hans Vandewalle, tel: 0251-220085 of 06-14341101, e-mail: vandewalle@veteranen.nl, website: <http://beverwijkse.veteranen.nl>

Veteranencafé Bloemendaal

Voor wie: alle veteranen. Waar: grand café Vreeburg, Kerkplein 16, 2061 JD Bloemendaal. Wanneer: iedere derde donderdag van de maand 16.00-18.00 uur. Info: R. Verrijck, tel: 023-5253671 of 06-51394046, e-mail: r.w.f.verrijck@planet.nl, website: www.1940-1945.bloemendaal.nl onder veteranen Bloemendaal of veteranencafé.

Veteranencafé Sociëteit Marine Onderofficieren Club (MOOC) Den Helder

Voor wie: alle veteranen, partners én weduwen van veteranen. Waar: sociëteit MOOC, Spoorstraat 56, 1781 JH Den Helder. Wanneer: iedere eerste vrijdag van de maand 14.00-18.00 uur. Info: Sociëteit MOOC, Spoorstraat 56, 1781 JH Den Helder, tel: 0223-612896, e-mail: info@mooc.nl, website: www.mooc.nl

Veteranencafé Haarlemmermeer

Voor wie: alle veteranen en hun partners of begeleiders. Waar: restaurant The Colonel, Burgemeester Van Stamplein 214, 2132 BH Hoofddorp, tel: 023-5575540, e-mail: info@thecolonel.nl, website: www.thecolonel.nl Wanneer: elke laatste donderdag van de maand 15.00-22.00 uur. Extra: 15 procent korting op alle consumpties/maaltijden. Info: John Krom, bedrijfsleider van The Colonel, tel: 023-5575540.

Veteranencafé Heemstede

Voor wie: alle veteranen. Waar: café De Eerste Aanleg, Raadhuisstraat 103 (hoek Kerklaan), 2101 HE Heemstede. Wanneer: elke eerste dinsdag van de maand 16.00-18.00 uur.

Info: B. Blankenaar, Zandvoort-
selaan 84/15, 2106 CS Heem-
stede, tel: 023-5280607.

Veteranen Sociëteit Huizen

Voor wie: alle veteranen (zonder
partners).

Waar: dienstencentrum, Water-
straat 2, 1271 RP Huizen.

Wanneer: iedere derde donderdag
van de maand 15.00-17.30 uur.

Info: het veteranencomité p/a
J. Roeten, Albardastraat 11, 1272

GV Huizen, e-mail:
j.roeten@planet.nl

Veteranencafé Purmerend

Voor wie: alle veteranen en hun
partners, woonachtig in Purme-
rend en de regio.

Waar: restaurant Spijkerman,
Neckerdijk 2, 1441 GX Purmerend.

Wanneer: iedere eerste woensdag
van de maand, vanaf 14.00 uur.

Extra: op vertoof van de vetera-
nenpas 10 procent korting op
consumpties.

Info: Peter Stiphout, tel: 06-
20074314, e-mail: info@

veteranenpurmerend.nl, website:
www.veteranenpurmerend.nl

Veteranencafé Schagen

Voor wie: alle veteranen.

Waar: hotelbar van het Best Wes-
tern Slothotel Igesz, Markt 22,
1741 BS Schagen.

Wanneer: iedere derde woensdag

van de maand 14.00-17.00 uur.

Info: A.J. Bouterse, tel: 0224-
215621, e-mail:

ad.bouterse@hetnet.nl

Zuid-Holland

Veteranencafé Gorinchem e.o.

Voor wie: veteranen en hun
thuisfront uit Gorinchem en
omgeving.

Waar: hotel Gorinchem, Van
Hogendorpweg 8-10, 4204 XW
Gorinchem.

Wanneer: iedere eerste zaterdag
van de maand 14.00-16.00 uur.

Extra: korting op de consumpties.

Info: Kees Koning (Nieuw-Gui-
neaveteraan), tel: 0183-632516,
e-mail: keeskoning@veteranen.nl;

Piet van Tuyl (Nieuw-Guineave-
teraan) tel: 0183-632738; Leen
Spruijt (Nieuw-Guineaveteraan)

tel: 0183-626954, Simon Vet
(voormalig verzet), tel: 010-
2207736 of Thom Bonis (Indië-
veteraan) tel: 0183-638161.

Veteranencafé Bollenstreek

Voor wie: alle veteranen, diverse
krijgsmachtdelen/willekeurig

welke missie, uit de Bollenstreek.

Waar: restaurant De Engel, Heere-
weg 386, 2161 DG Lisse.

Wanneer: iedere derde dinsdag
van de maand 14.00-16.30 uur.

Info: D. Fasseur, tel: 071-
5763244.

Veteranencafé Capelle a/d IJssel

Voor wie: alle veteranen en hun
partners.

Waar: Indisch restaurant Rasa
Sayang, Springersdiep 3, 2904 ET
Capelle a/d IJssel (winkelcentrum
de Terp).

Wanneer: de even maanden op
de derde vrijdag 13.00-16.00 uur.

Het restaurant serveert een speci-
ale veteranenlunch voor € 6,50.

Info: Rob Akkers, tel: 010-
4506004, e-mail: r.l.h.akkers@

hetnet.nl of Karel Janssen,
tel: 010-4624454, e-mail:

k.janssen12@upcmail.nl

Veteranencafé Delft

Voor wie: alle veteranen en hun
thuisfront.

Waar: café-restaurant Royal,
Voldersgracht 10, 2611 ET Delft.

Wanneer: iedere laatste woensdag
van de maand, vanaf 13.30 uur.

Daarnaast o.m. aparte rook-
ruimte, borrelhapjes, loterij, soms
live muziek.

Info: Gerard van Wageningen,
tel: 015-2561281.

Veteranencafé Dordrecht

Voor wie: alle veteranen ongeacht
leeftijd en krijgsmachtonderdeel.

Waar: het Waterwiel, Admiraa-
lsplein 700, 3317 NJ Dordrecht.

Wanneer: derde woensdag van de
maand 14.00-19.00 uur.

Info: Ineke van Genderen,
tel: 078-6547666, e-mail:
ivangenderen@wielborgh.nl

Haagse Veteranen Sociëteit

Voor wie: alle veteranen en oud-
militairen uit alle landen, van elke
leeftijdsgroep, elke rang en van elk
legeronderdeel van de krijgsmacht
en partners.

Waar: voormalige Officierssocië-
teit (zaal boven restaurant Poent-
jak), Kneuterdijk 16, 2514 EN
Den Haag.

Wanneer: iedere eerste en derde
donderdag van de maand 14.00-
17.00 uur (met uitloop). Mogelijk-
heid voor discussies, lezingen etc.

en rondom bezoek aan de sociëteit is er gelegenheid om in het restaurant beneden een originele Indonesische maaltijd te gebruiken tegen een gereduceerde prijs. Info: Henk en Louise van Riel, tel: 070-3896351 of 06-26972751.

Veteranencafé Gouda

Voor wie: alle veteranen.

Waar: partycentrum Le Patapouf, Kolkmanstraat 1-3, 2805 CG Gouda.

Wanneer: iedere laatste dinsdag van de maand 14.00-17.00 uur.

Info: T.F. van der Lugt, Veenenburg 53, 2804 WV Gouda, tel: 0182-572793, e-mail: t.f.vanderlugt@planet.nl

Veteranen Ontmoetings- gelegenheid Leiden

Voor wie: alle veteranen en familieleden.

Waar: Leonarduszaal, Haagweg (hoek Portgieterslaan) te Leiden.

Wanneer: iedere derde vrijdag van de maand 14.00-16.30 uur.

Daarnaast o.m. boottochtje. Info: Ch.H. Endevelde,

Steenberghelaan 6, 2253 LL Voor-
schoten, tel/fax: 071-5763663,
e-mail: chris.endevelde@gmail.com

Veteranencafé Rijswijk

Voor wie: veteranen.

Waar: dienstencentrum Het Oude Raadhuis, Laan Hofrust 4, 2282 AL Rijswijk.

Wanneer: iedere derde dinsdag van de maand 14.00-16.00 uur.

Info: A. v.d. Wildt, tel: 070-3940526, e-mail: tonvdwildt@hotmail.com

Soos Contact Oud Mariniers (COM)

Voor wie: leden en donateurs van het COM

Waar: in het gebouw de Maas-
bruggen Van Ghentkazerne,
Toepad 120, 3063 NJ Rotterdam
(gratis parkeren op het kazerneter-
rein, openbaarvervoer tramlijn 21
richting De Esch tot eindpunt
vandaar 300 meter naar de Van
Ghentkazerne).

Wanneer: iedere derde maandag
van de maand (behalve in de
maanden juli en augustus) 19.30-
23.30 uur.

Info: J.J. Looten, tel: 010-
4829956 of 06-33984209, e-mail:
looten@veteranen.nl

Veteranencafé Spijkenisse

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café-petit restaurant Ma-Bel,
't Plateau 2, Spijkenisse-Noord.

Wanneer: iedere laatste dinsdag
van de maand 12.00-18.00 uur.
Info: P.C. Vlug, A. van Bronck-
horstlaan 55, 3201 XA Spijke-
nisse, tel: 0181-622434.

Veteranencafé Zwijndrecht

Voor wie: alle veteranen.

Waar: restaurant De Heerlijkheid
van het verpleeghuis Swinhove,
Plantageweg 3, 3333 GZ Zwijn-
drecht.

Wanneer: iedere eerste maandag-
middag van de maand 14.00-
16.30 uur

Info: E.G. Kiewiet, Groenestein
10, 3334 CG Zwijndrecht,
tel: 078-6191256, e-mail:
egkiewiet@prettel.nl

Noord-Brabant

Veteranen Ontmoetingscentrum Bergen op Zoom

Voor wie: zowel jonge als oude
veteranen.

Waar: café Het Zwijnshoofd,
Moeregrebstraat 18, 4611 JC
Bergen op Zoom.

Wanneer: elke tweede zaterdag
van de maand vanaf 14.00 uur.

Info: Hans van Leest, tel: 06-
41914892, e-mail:
jpavanleest-cox@versatel.nl

Veteranencafé Breda

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café Oranjestad, Terheijden-
seweg 70, 4816 AA Breda.

Wanneer: iedere eerste donderdag
en eerste zaterdag van de maand
vanaf 14.00 uur.

Info: Toon Mallo, tel: 076-
5812003 of 06-38357972, e-mail:
retobe2@casema.nl

Vereniging (oud) Militairen Cuijk (V(O)M)

Voor wie: alle (oud-)militairen van
alle krijgsmachtdelen woonachtig
in de gemeente Cuijk.

Waar: café de Bond, Beversestraat
18, 5431 SH Cuijk.

Wanneer: Eens per twee maanden
(aangekondigd in de plaatselijke
pers).

Info: Theo Hoefs, voorzitter
V(O)M, Wijnruit 8, 5432 DA
Cuijk, tel: 06-27340064, e-mail:
vomcuijk@home.nl

Veteranencafé Drunen

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café de Klinkert, Klinkert 1,
5151 RD Drunen.

Wanneer: iedere laatste woens-
dag van de maand, 's middags
vanaf 14.00 uur en 's avonds vanaf
19.00 uur.

Info: Bas Jansen, tel: 0416-373329 of 06-51801619.

Veteranencafé Jonge Veteranen Dongen e.o.

Voor wie: alle 'jonge' veteranen (die gediend hebben bij vredesmissies vanaf Libanon tot heden, zoals Afghanistan) uit Dongen en omstreken.

Waar: café gasterij Den Hamse Bok, Hoge Ham 45, 5104 JB Dongen.

Wanneer: iedere eerste woensdag van de even maanden vanaf 20.00 uur (m.u.v. augustus).

Info: Ton Kolsteren, Mgr. Schaepmanlaan 47, 5103 BB Dongen, tel: 0162-707301, e-mail: ton.kolsteren@gmail.com

Eindhovense veteranensoos

Voor wie: alle veteranen en hun partner.

Waar: Inloophuis De Treffer, Smitsstraat 17, 5611 HM Eindhoven.

Wanneer: iedere tweede dinsdag van de maand, 14.00-18.00 uur.

Info: Jan Verkuylen, voorzitter BOSS, De Daal 33, 5674 SN Nuenen, tel. 040-2835001.

Veteranencafé regio Eindhoven-Tilburg

Voor wie: alle veteranen.

Waar: café-zaal De Bijenkorf, Myrthaplein 8, 5095 DZ

Hooge Mierde.

Wanneer: iedere laatste maandag van de maand de hele dag. I.s.m. museum De beweging jaren 1939-1950 wordt een vriendenpas gehanteerd die voor veteranen met extra korting is aan te schaffen. De pas geeft vrije toegang tot het museum en korting op drankjes in het veteranencafé op de overige maandagen.

Info: John Meulenbroeks, tel: 013-5091776, e-mail: john@museumdebewogingjaren.nl
Museum De beweging jaren, Floreffestraat 1, 5095 AV Hooge Mierde, tel: 013-5093133, website: www.museumdebewogingjaren.nl

Veteranencafé 's-Hertogenbosch

Voor wie: alle veteranen en partners.

Waar: café De Gouwe Sleutel, Koninginnelaan 28, 5211 WG 's-Hertogenbosch.

Wanneer: iedere tweede en vierde donderdag van de maand vanaf 14.00 uur. Overige activiteiten in overleg.

Info: John Brouwer (Nieuw-Guineaveteraan), tel: 073-6137230 (na 18.00 uur).

Veteranencafé Oosterhout

Voor wie: alle veteranen, al dan niet woonachtig in Oosterhout. Iedereen is welkom, ook lotgenoten met vergelijkbare ervaringen

elders in de wereld.

Waar: Stadscafé, Heuvel 3, 4901 KB Oosterhout.

Wanneer: laatste woensdag van de maand 14.30-17.00 uur (desgewenst kunnen sprekers worden uitgenodigd). Speciaal voor jongere veteranen, actief geweest in Libanon, Bosnië, Irak, Afghanistan etc. is er in het Stadscafé een inloopavond op iedere tweede woensdag van de maand vanaf 19.30 uur.

Info: M.P. Leijts, tel: 0162-455557, e-mail: m.p.leijts@kpnplanet.nl

Veteranen Ontmoetingscentrum Den Bosch

Voor wie: alle veteranen, ongeacht welk legeronderdeel, korps, geslacht, leeftijd uit de regio Den Bosch.

Waar: Nico Schuurmanshuis, Ketsheuvel 50, 5231 PT Den Bosch (consumpties tegen een laag tarief).

Wanneer: iedere derde zaterdag van de maand 15.00-17.00 (met uitloop).

Info: P. Niewold, Diamant 10, 5231 KB Den Bosch, tel: 06-26458414, e-mail: pniewold@home.nl

Veteranen Ontmoetingscentrum (V.O.C.) Woensdrecht

Voor wie: alle veteranen.

Waar: Volksabdij Onze Lieve

Vrouw ter Duinen, restaurant De Blauwe Pauw, O.L.V. ter Duinenlaan 199, 4641 RM Ossendrecht. Wanneer: iedere laatste donderdag van de maand, behalve op feestdagen 19.00-22.00 uur.

Info: Ton Mensies, tel: 0164-613517 of Louis Baseler, tel: 0164-642535.

Veteranencafé Grave e.o.

Voor wie: alle veteranen uit de regio Land van Cuijk en Zuid-Gelderland.

Waar: café De Muts, Hamstraat 30, 5361 HB Grave.

Wanneer: iedere laatste woensdag van de maand vanaf 14.00 uur.

Info: P.J. Peeters, e-mail: joep.peeters@planet.nl

Veteranen inloopcafé Tilburg

Voor wie: alle veteranen (jong en oud), oud-militairen en partners uit Midden-Brabant.

Waar: café Alt Wien, Wilhelminapark 40, 5041 EC Tilburg.

Wanneer: elke laatste zaterdagmiddag van de maand vanaf 15.00 uur.

Info: H. Schellekens, tel: 013-5360306.

Veteranencafé Uden

Voor wie: alle veteranen, jong en oud en partners.
Waar: Moekes Grand Café, Oude Udenseweg 10, 5405 PD Uden.
Wanneer: iedere eerste dinsdag van de maand vanaf 16.00 uur.
Info: Harry van den Bergh, tel: 0413-272190, e-mail: veteranencafeuden@planet.nl

Veteranencafé Valkenswaard

Voor wie: alle veteranen en partners.
Waar: hotel Du Commerce, Frans van Beststraat 7a, 5554 EA Valkenswaard.
Wanneer: iedere laatste donderdag van de maand, vanaf 15.30 uur.
Info: F.W.N. de Boer, tel: 040-2017326, e-mail: fwndeboer-osinga@onsbrabantnet.nl, website: www.veteranencafevalkenswaard.com

Zeeland

Veteranen van Flakkee

Voor wie: alle veteranen, partners.
Waar: pannenkoekenhuis en lunchroom 't Majoortje, Kaai 1, 3241 CE Middelharnis.
Wanneer: elke laatste vrijdag van de maand vanaf 19.30 uur
Info: Rianne Achterberg, tel: 06-20212719, e-mail:

r.leune@veteranenvanflakkee.nl, website: www.veteranenvanflakkee.nl

Veteranenbivak Vlissingen

Voor wie: alle veteranen.
Waar: Scheldekwartier, clubhuis van de Kegel- en Biljartvereniging KBVV, Presidentrooseveltlaan 731C, 4383 KG Vlissingen.
Wanneer: iedere vrijdag 13.00-17.00 uur.
Info: M.J. Boogaard, Rozengracht 36, 4382 PA Vlissingen, tel: 0118-418641 of 06-28806375, e-mail: papua@zeelandnet.nl of ridge@veteranen.nl

Limburg

Veteranencafé 'Vrienden van de Schans' Venlo e.o. en Venray e.o.

Voor wie: alle veteranen, oud-militairen, partners en weduwen.
Waar: wijkgebouw De Waeg, Horsterweg 203, 5928 ND Venlo/Blerick.
Wanneer: iedere tweede donderdag van de maand 15.00-20.00 uur.
Info: W. Holla, tel: 077-3824579, e-mail: wielholla@home.nl of Diny Derks, e-mail: dinyderks@home.nl

Kijk voor de meest actuele lijst op www.veteraneninstituut.nl bij Activiteiten.

12.1 Kennis- en onderzoekscentrum (KOC)

Het Kennis- en onderzoekscentrum (KOC) is onderdeel van het Veteraneninstituut. Het KOC verzamelt, bewerkt en verspreidt (wetenschappelijke) kennis en informatie over veteranen en stimuleert en verricht onderzoek dat betrekking heeft op de zorg voor en maatschappelijke erkenning van veteranen.

Veteraneninstituut/KOC

Willem van Lanschotplein 2, 3941 XP Doorn
Postbus 125, 3940 AC Doorn
tel: 0343-474255, fax: 0343-474254
e-mail: koc@veteraneninstituut.nl, website: www.veteraneninstituut.nl

12.2 Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Per 1 juli 2005 zijn het Instituut voor Maritieme Historie, het Instituut voor Militaire Geschiedenis KL, de Sectie Luchtmachthistorie en het Bureau voor Marechaussee Historie opgegaan in het Nederlands Instituut voor Militaire Historie. Het NIMH is een gespecialiseerd kennis- en onderzoekscentrum op het gebied van de Nederlandse militaire geschiedenis. Het instituut, gevestigd in Den Haag, is er voor iedereen met belangstelling voor het Nederlandse militaire verleden. Het NIMH draagt zorg voor een moderne wijze van onderzoek naar, onderwijs over en vastlegging van het heden en verleden van de Nederlandse strijdkrachten in binnen- en buitenland; te land, ter zee en in de lucht. Het instituut voorziet de Defensietop op ieder gewenst moment van beleidsadviezen, draagt bij aan de militaire doctrinevorming, verzorgt lezingen en onderwijs aan militaire opleidingsinstellingen en universiteiten, publiceert wetenschappelijke studies, beheert een unieke militair-historische collectie, en maakt de aanwezige kennis en het audiovisuele bezit toegankelijk voor een breed publiek. De medewerkers verzorgen militair-historisch onderwijs te velde en zijn aanspreekpunt voor iedereen met vragen over het Nederlandse militair verleden.

Het NIMH is een vooraanstaande wetenschappelijke autoriteit op militair-historisch gebied, met specifieke kennis en collecties. Het instituut

opent bovendien zijn deuren voor iedereen die zich (verder) wil verdiepen in de geschiedenis van de Nederlandse strijdkrachten. Defensiespecialisten, onderzoekers of particulieren kunnen de unieke collecties zelf komen raadplegen (openingstijden leeszaal: di t/m vr 08.15-16.45 uur; graag vooraf even een afspraak maken). Ook is het mogelijk zich schriftelijk dan wel per e-mail te wenden tot een van de gespecialiseerde medewerkers.

Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Alexanderkazerne, gebouw 204 Van Alkemadeaan 357, 2597 BA Den Haag
Postbus 90701, 2509 LS Den Haag
tel: 070-3165836, fax: 070-3165851
e-mail: nimh@mindef.nl, website: www.nimh.nl

12.3 NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies

De bibliotheek van het NIOD is vrij toegankelijk. Er worden geen boeken uitgeleend, deze kunnen in de studiezaal worden geraadpleegd en er zijn kopieermogelijkheden. Op de studiezaal zijn de belangrijkste toegangen tot de archiefcollecties voor iedereen ter inzage. Restricties gelden alleen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de privacy. De archivalia liggen in de depots en worden op aanvraag gelicht. Het zelf kopiëren van archiefstukken is niet toegestaan, dit kan op aanvraag door de reproductieafdeling gebeuren.

NIOD

Herengracht 380, 1016 CJ Amsterdam
tel: 020-5233800, fax: 020-5233888
e-mail: info@niod.nl, website: www.niod.nl

12.4 Bibliotheek Cogis

Cogis (zie 9.1) is een landelijk kenniscentrum voor informatieverstrekking, dienstverlening, kennisoverdracht en onderzoek, op het gebied van de gevolgen van vervolging, oorlog en geweld. De Bibliotheek Cogis bevat o.a. databanken van boeken, artikelen en videobanden.

Bibliotheek Cogis

Nienoord 5, 1112 XE Diemen
tel: 020-6601932 (ma t/m do)
e-mail: bibliotheek@cogis.nl, website: www.cogis.nl

12.5 Collectie Legermuseum

Op de website www.collectie.legermuseum.nl kunt u zoeken in de catalogus boeken en beeldmateriaal van het Legermuseum in Delft. Er zijn verder virtuele tentoonstellingen over diverse thema's, zoals Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. De site geeft ook informatie over diverse legeronderdelen. Heeft u vragen over de collectie, dan kunt u die stellen via de 'Vraagbaak'. U kunt deze Vraagbaak ook gebruiken als u meer informatie heeft over de thema's op de site.

Legermuseum

Korte Geer 1, 2611 CA Delft
tel: 015-2150500
e-mail: info@legermuseum.nl, website: www.legermuseum.nl

Hierna volgt een lijst met (militaire) musea die gratis toegankelijk zijn of die korting geven op vertoon van de veteranenpas. Bij musea op Defensieterrein is legitimatie verplicht. De met een * aangegeven musea zijn toegankelijk voor een rolstoel.

13.1 Algemeen

Airborne Museum 'Hartenstein'*
Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek, tel: 026-3337710, website: www.airbornemuseum.nl
Openingstijden: apr t/m okt ma t/m za 10.00-17.00 uur, nov t/m mrt ma t/m za 11.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 7,- (i.p.v. € 8,-).

Nationaal Bevrijdingsmuseum 1944-1945*
Wylersbaan 4, 6561 KR Groesbeek, tel: 024-3974404, website: www.bevrijdingsmuseum.nl

Openingstijden: ma t/m za 10.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 4,- (i.p.v. € 9,50).

Museum De bewogen jaren 1939-1950*

Floreffstraat 1, 5095 AV Hooge Mierde, tel: 013-5093133 (b.g.g. 013-5091776), website: www.museumdebewogenjaren.nl
Openingstijden: mei t/m okt di t/m zo 13.00-17.00 uur, nov t/m apr do t/m zo 13.00-17.00 uur.
Groepen op afwijkende tijden op afspraak mogelijk. Entree met veteranenpas: € 3,- (i.p.v. € 4,-).

Kazemattenmuseum Kornwerderzand

Afsluitdijk 5, 8752 TP Kornwerderzand, tel: 0515-579453, website: www.kazemattenmuseum.nl
Openingstijden: mei t/m okt wo en za 10.00-17.00 uur, juli en aug ook zo 13.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Militaire Traditie 't Schilderhuis

Van Rijckevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen-Rijsenburg, tel: 0343-517588, website: www.schilderhuis.com Openings-

tijden: za, zo en feestdagen 13.00-17.00 uur, wo 14.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 1e paasdag, 1e pinksterdag en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 2,- (i.p.v. € 3,-).

Vliegend Museum Seppe*

Pastoor van Breugelstraat 93E, 4744 RC Bosschenhoofd, tel: 0165-321335, website: <http://seppe.luchtvaartmuseum.nl>

Openingstijden: gehele jaar za en zo 13.00-17.00 uur, mrt t/m nov wo 13.00-17.00 uur, apr t/m okt do en vr 13.00-17.00 uur. Voor groepen andere tijden beschikbaar op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Liberty Park (Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum/Marshall Museum)*

Museumpark 1, 5825 AM Overloon, tel: 0478-641250, website: www.libertypark.nl Openingstijden: gehele jaar door ma t/m vr: 10.00-17.00 uur, za en zo: 11.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas € 9,- (i.p.v. € 13,-).

Museum Oorlog en vrede
Ginnekenweg 76, 4818 JH Breda, tel: 076-5214156, website: <http://members.ziggo.nl/wimmol>
Openingstijden: 1e zo v/d maand 13.30-15.30 uur, juni, juli en aug alleen op afspraak. Entree: gratis.

Stichting Museum 1940-1945

Nieuwe Haven 27-28, 3311 AP Dordrecht, tel: 078-6130172, website: www.museum19401945.nl
Openingstijden: di, wo, vr en za 10.00-17.00 uur en zo 13.00-17.00 uur (m.u.v. 9 jan tot 1 feb, 1e paasdag, 1e pinksterdag en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Verzetsmuseum Friesland* (onderdeel van het Fries Museum)

Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden, tel: 058-2120111, website: www.verzetsmuseum.nl
Openingstijden: di t/m zo 11.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Nationaal Tinnen Figuren Museum*

Markt 1, 7731 DB Ommen, tel: 0529-454500, website: www.tinnenfigurenmuseum.nl
Openingstijden: apr t/m okt di t/m za 11.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 13.00-17.00 uur, nov t/m mrt za en tijdens schoolvakanties 11.00-17.00 uur, zon- en feestdagen 13.00-17.00 uur

(m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 2,50 (i.p.v. € 5,-). Rolstoelgebruikers krijgen 50 procent korting (€ 2,50 i.p.v. € 5,-).

Verzetsmuseum Zuid-Holland*

Turfmarkt 30, 2801 HA Gouda, tel: 0182-520385, website: www.verzetsmuseum-zh.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur, za 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, 25 en 31 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Oorlogsverzetsmuseum Rotterdam*

Coolhaven 375, 3015 GC Rotterdam, tel: 010-4848931, website: www.ovmrotterdam.nl Opentijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur, zon- en feestdagen en 4 en 5 mei 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Museumpark Bevrijdende Vleugels*

Sonneweg 39, 5681 BH Best, tel: 0499-329722, website: www.wingsofliberation.nl

Openingstijden: dagelijks 10.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). In de wintermaanden beperkt geopend, zie website. Entree met veteranenpas: € 4,50 (i.p.v. € 7,50), WO II-veteranen gratis.

Achterhoeks Museum 1940-1945*

Marktstraat 6, 7255 CA Hengelo (Gld), tel: 0575-465170 (tijdens openingstijden), website: www.achterhoeksmuseum1940-1945.nl Openingstijden: apr t/m okt wo t/m zo 13.00-17.00 uur, in juli en aug ook op di 13.00-17.00 uur, nov t/m mrt wo, za en zo 13.00-17.00 uur, feestdagen 13.00-17.00 uur (gesloten: 25 dec t/m 2 jan). Groepen van 10 personen of meer op afspraak, dat kan ook buiten de reguliere openingsuren en -dagen. Rondleidingen op afspraak (ook vanaf 10 personen), info: 0575-463942. Entree met veteranenpas: € 3,- (i.p.v. € 4,-).

Aaltense Musea (Markt 12 Museum, Frerikshuus en Freriksschure)*

Markt 14, 7121 CS Aalten, tel: 0543-471797, website: www.aaltensemusea.nl Opentijden: mei t/m sep di t/m za 10.00-17.00 uur, okt t/m apr: di t/m vr 10.00-17.00 uur, za en zo 14.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, 17 sept, 24, 25 en 31 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Regionaal Museum 1940-1945 Schagen e.o.

Slot Schagen, Slotplein 4, 1741 BS Schagen, tel. beheerder: 0224-216248, website: <http://home.quicknet.nl/qn/privé/n.j.grooff/> Openingstijden: 'Westfriese donderdagen' (in juli, aug en 1e do sept) en 5 mei 10.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: € 1,50 (i.p.v. € 3,-).

Luchtoorlog- en Verzetsmuseum CRASH 40-45*

Fort bij Aalsmeer, Aalsmeerderdijk 460, 1436 BM Aalsmeerderburg, tel: 0297-530667, website: www.crash40-45.nl Opentijden: elke za 11.00-16.00 uur, groepen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Maluku*

Kruisstraat 313, 3581 GK Utrecht, tel: 030-2367116, website: www.museum-maluku.nl Opentijden: di t/m za 11.00-17.00 uur, zo 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, 1e paasdag, 5 mei, 1e pinksterdag en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Nederlands Militair

Kustverdedigingsmuseum Fort aan den Hoek van Holland*

Stationsweg 82, 3151 HS Hoek van Holland, tel: 0174-382898, website: www.forthvh.nl

Openingstijden: febr t/m nov elk 1e volle weekend v.d. maand za 13.00-16.00 uur en zo 12.00-16.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis. Overige openstellingen (zie website) met rondleiding: € 6,- (volw), € 4,- (kinderen en 65+).

Bunker Museum IJmuiden

Badweg 38, 1976 BZ IJmuiden (tegenover camping De Duindoorn). Voor rondleidingen: www.wn2000.nl of e-mail: info@wn2000.nl, zie voor actuele openingstijden website www.bunkermuseum.nl Entree met veteranenpas: € 2,- (i.p.v. € 3,-).

Herinneringscentrum

Kamp Westerbork*

Oosthalen 8, 9414 TG Hooghalen, tel: 0593-592600, website: www.kampwesterbork.nl Opentijden: sept t/m mrt ma t/m vr 10.00-17.00 uur, za en zo 13.00-17.00 uur, apr t/m aug 11.00-17.00 uur, feestdagen 11.00-17.00 uur (26 dec 13.00-17.00 uur). Gesloten op 25 en 31 dec en in de periode van 9 t/m 26 jan 2012. Entree met veteranenpas: gratis.

Nederlands Vestingmuseum*

Westwalstraat 6, 1411 PB Naarden, tel: 035-6945459, website: www.vestingmuseum.nl Opentijden: medio mrt t/m

okt: di t/m vr 10.30-17.00 uur, za, zo en feestdagen 12.00-17.00, andere maanden alleen op zo 12.00-17.00 uur. Periode voor kerst: di t/m vr 10.30-17.00 uur, weekeinden en feestdagen 12.00-17.00 uur. Gesloten op 1 jan, 25 en 31 dec. Na afspraak is groepsbezoek van ma t/m zo mogelijk. Entree met veteranenpas: € 3,- (i.p.v. € 6,-).

Verzetsmuseum Amsterdam

Plantage Kerklaan 61, 1018 CX Amsterdam, tel: 020-6202535, website: www.verzetsmuseum.org. Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur, za, zo, ma en feestdagen 11.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr en 25 dec). Entree met veteranenpas: € 4,- (i.p.v. € 7,50).

13.2 Koninklijke Landmacht

Legermuseum*

Korte Geer 1, 2611 CA Delft, tel: 015-2150500, website: www.legermuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur, za, zo en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Cavaleriemuseum*

Bernhardkazerne, Barchman Wuytierslaan 198, 3818 LN Amersfoort, tel: 033-4661996, website: www.cavaleriemuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-

16.00 uur (m.u.v. 1 jan, 30 apr, Hemelvaartsdag, 25, 26 en 31 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Bronbeek*

Velperweg 147, 6824 MB Arnhem, tel: 026-3763555, website: www.bronbeek.nl Openingstijden:

di t/m zo, 2e paasdag en 2e pinksterdag 10.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Stoottroepen Museum*

Johan Willem Frisokazerne, Balkenweg 3, 9405 CC Assen, tel: 0592-358163, website: www.stoottroepers.nl Openingstijden: wo en do 13.00-16.00 uur, vr 13.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Nederlands Artillerie Museum*

Eperweg 149, 8084 HE 't Harde, tel: 0525-657310, website: www.nederlandsartilleriemuseum.nl Openingstijden: di t/m do 13.30-17.00 uur, vr 13.30-16.00 uur,

archieff alleen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis (geldt ook voor één introductie).

Historische Verzameling Grondgebonden Luchtverdediging*

Luchtmachtbasis de Peel, Ripseweg 1, 5816 AC Vredepeel, tel: 0493-592090, website: www.luchtdoelartillerie.nl

Openingstijden: wo en do 10.00-15.00 uur, op verzoek zijn andere openingstijden mogelijk. Entree met veteranenpas: gratis. In de Historische Verzameling zijn een rolstoel, een rollator en een invalide toilet aanwezig.

Museumpark Harskamp

Infanterie Museum*, Infanterie Schietkamp Museum, Museum Korps Nationale Reserve* en Smalspoor Museum, Otterloseweg 5, 6732 BR Harskamp, tel: 0318-454492. website:

www.museumparkharskamp.nl Openingstijden: jan t/m mrt wo en vr 13.00-16.00 uur, apr t/m juni en sept t/m dec ma t/m vr 13.00-16.00 uur en juli en aug ma t/m vr 10.00-16.00 uur (m.u.v. 30 apr, 5 en 6 mei), groepen en rondleidingen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Geniemuseum*

Lunettenlaan 201, 5263 NT Vught, tel: 073-6881867, website: www.geniemuseum.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-16.00 uur, juli en aug ook op zo 12.00-16.00. Groepen op afspraak, rondleidingen over terrein door medewerkers Nationaal Kamp Vught, na aanmelding op www.nmkampvught.nl Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Regiment Van Heutsz

Oranjekazerne, gebouw 31 L, Clement van Maasdijklaan 5, 6816 TW Arnhem, tel: 026-3532772. Openingstijden: do, alleen op afspraak, niet op feestdagen. Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Garderegiment Grenadiers en Jagers

Oranjekazerne, gebouw 31 L, Clement van Maasdijklaan 5, 6816 TW Arnhem, tel: 026-3533369. Openingstijden: apr t/m okt wo en

do 10.00-16.00 uur (m.u.v. feestdagen) en op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Verzameling Aan- en Afvoertroepen*

Verhuist medio 2012 naar Kamp Soesterberg, gebouw V20, Zeisterspoor 8, 3769 AP Soesterberg, de locatie in Stroe blijft gehandhaafd voor wissel- en thematentoonstellingen. Wolweg 138, 3776 LS Stroe, tel: 0577-466304. Website: www.bevoentransport.nl/aat.htm Openingsdagen: di en do 09.30-15.30 uur (25 dec t/m 1 jan gesloten), groepen groter dan 20 personen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Commandomuseum*

Engelbrecht van Nassaukazerne, Parabaan 10, 4706 CN Roosendaal, tel (di 09.00-15.00 uur): 0165-358441, website: www.korpscommandotroepen.nl Openingsdagen: alleen op afspraak. Entree: gratis.

Historische Verzameling Militair Geneeskundige Dienst KL

Kpl van Oudheusdenkazerne, Noodweg 37, 1213 PQ Hilversum, tel: 035-5774201. website: www.regimentgeneeskundigetropen.nl Openingsdagen: wo 09.00-16.00 uur, groepen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

Historische Collectie Bevoorrading- en Transporttroepen*

In de loop van 2012 een samenvoeging van historische verzamelingen van Regiment Intendancetroepen, Regiment Aan en Afvoertroepen en het Regiment Bevoorrading- en Transporttroepen.

Kamp Soesterberg, gebouw V20, Zeisterspoor 8, 3769 AP Soesterberg, tel: 033-4662032, website: www.intendancemuseum.nl en www.bevoentransport.nl Openingsdagen: ma en wo 10.00-15.00 uur en vr op afspraak (25 dec t/m 1 jan gesloten). Entree met veteranenpas: gratis.

Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene*

Gen-maj De Ruyter van Steveninckkazerne, Eindhovensedijk 42, 5688 ZG Oirschot, tel: 040-2665665, website: www.fuseliers.net Openingsdagen: wo 10.00-16.30 uur en op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis

Historische Verzameling Regiment Limburgse Jagers

Van Hornekazerne, gebouw 19, Kazernelaan 101, 6006 SP Weert, tel: 0495-462940, website: www.limburgsejagers.nl/stichting/traditiekamer.html Openingsdagen: di en vr 09.30-12.30 uur en op afspraak. Entree: gratis.

Regimentscollectie Technische Troepen KL*

Kamp Soesterberg, Zeisterspoor 8, 3769 AP Soesterberg, tel: 033-4662021 of 033-4662505, website: www.technische-troepen.nl Openingsdagen: ma, wo en vr 09.15-12.15 uur en 13.15-15.30 uur, voor groepen op afspraak. Entree met veteranenpas: gratis.

13.3 Koninklijke Luchtmacht

Luchtoerlogismuseum

Fort Veldhuis*

Genieweg 1, 1967 PS Heemskerk, tel: 0251-230670 (b.g.g. 06-20298691), website: www.arg1940-1945.nl Openingsdagen: mei t/m okt zo 10.00-17.00 uur (groepsbezoeken op afspraak via tel: 06-20298691). Entree met veteranenpas: gratis.

Museum Vliegbasis Deelen*

Hoenderloseweg 10, gebouw 20, 6816 SW Arnhem/Deelen, tel: 026-3341625 of 06-20901649, website: www.museumvlbeelen.nl Openingsdagen: za en zo 11.00-17.00 uur (groepen op afspraak). Entree met veteranenpas: gratis.

Militaire Luchtvaart Museum*

Kampweg 120, 3769 DJ Soesterberg, tel: 0346-356000, website: www.militaireluchtvaartmuseum.nl Openingsdagen: di t/m vr 10.00-16.30 uur, zo 12.00-16.30 uur

(m.u.v. 1 jan, 30 apr, 1e paasdag, 1e pinksterdag, 25 en 26 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Traditiekamer Vliegbasis Gilze-Rijen

I.v.m. renovatiewerkzaamheden is de Traditiekamer sinds 1 juni 2011 enige tijd gesloten voor bezoekers. Rijksweg 121, 5121 RD Rijen, tel: 0161-296104 of 06-10853220, website: www.luchtmacht.nl Openingsdagen: do 13.00-15.30 uur. Rondleidingen voor groepen op afspraak op di en wo. Entree: gratis.

Traditiekamer Typhoon, Vliegbasis Volkel

Zeelandsedijk 10, 5408 ZW Volkel, tel: 0413-276601, website:

www.luchtmacht.nl Openingsdagen: 1e en 3e vr van de maand 14.00-16.00 uur (groepen in overleg ook op andere dagen). Entree: gratis.

Traditiekamer MLD, Maritiem Vliegveld De Kooy

Maritiem Vliegveld De Kooy, Rijksweg 20, 1786 PT Den Helder,

website: www.traditiekamerml.nl
Openingstijden: dagelijks op afspraak via Bureau OS&O van het Maritiem Vliegkamp De Kooy, tel: 0223-658777 of schriftelijk aan Bureau OS&O van het Maritiem Vliegkamp De Kooy, Postbus 10.000, 1780 CA Den Helder. Entree: gratis.

Traditiekamer Vliegbasis

Leeuwarden

Keegsdijkje 7, 8919 AK Leeuwarden, tel: 058-2346146 of 058-2346700, website: www.luchtmacht.nl Openingstijden: 1e wo van de maand 13.00-16.30 uur, overige werkdagen op afspraak. Entree: gratis.

13.4 Koninklijke Marine

Museumschip Mercurius

Dr. Lelykade (tegenover nr. 10a), 2583 CM Scheveningen, tel: 070-3540315, website: www.museumschip-mercurius.nl Openingstijden: mei t/m okt di t/m zo 10.00-17.00 uur, nov t/m apr wo, za en zo 10.00-17.00 uur. Entree met veteranenpas: gratis.

Mariniersmuseum*

Wijnhaven 7-13, 3011 WH Rotterdam, tel: 010-4129600, website: www.mariniersmuseumrotterdam.nl Openingstijden: di t/m vr 10.00-17.00 uur, za, zo en feestdagen 11.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 1e

paasdag, 30 apr, 5 mei, Hemelvaartsdag, 1e pinksterdag en 25 dec). Entree met veteranenpas: gratis.

Marinemuseum (incl. drie museum-schepen: onderzeeboot Tonijn, ramschip Schorpioen en mijnenveger Abraham Crijnsen)

Hoofdgracht 3, 1781 AA Den Helder, tel: 0223-657534, website: www.marinemuseum.nl Openingstijden: ma t/m vr 10.00-17.00 uur, za, zo en feestdagen 12.00-17.00 uur (m.u.v. 1 jan, 25 en 26 dec), nov t/m apr op ma gesloten (m.u.v. officiële schoolvakanties). Entree met veteranenpas: gratis.

13.5 Koninklijke Marechaussee

Museum der Koninklijke Marechaussee*

Weeshuiswal 9, 4116 BR Buren, tel: 0344-571256, website: www.marechausseemuseum.nl Openingstijden: dagelijks van 12.30-16.30 uur (m.u.v. 1 jan, 25 en 31 dec). Op afspraak voor groepen buiten de openingstijden geopend. Entree met veteranenpas: gratis.

14 Overzicht landelijke herdenkingen en vieringen

4 mei

Nationale Dodenherdenking

Locatie: Amsterdam; herdenkingsbijeenkomst voor direct betrokkenen en nabestaanden in de Nieuwe Kerk en officiële plechtigheid bij het Nationaal Monument op de Dam.
Info: Nationaal Comité 4 en 5 mei Nieuwe Prinsengracht 89, 1018 VR Amsterdam
tel: 020-7183500; fax: 020-7183501
e-mail: info@4en5mei.nl; website: www.4en5mei.nl

Dodenherdenking Grebbeberg

Locatie: Rhenen, militair ereveld Grebbeberg.
Info: Gemeente Rhenen, tel: 0317-612333.

Dodenherdenking Koopvaardij

Locatie: Rotterdam, Nationaal Koopvaardijmonument 'De Boeg'.
Info: Gemeente Rotterdam, Bureau Zelfstandigen en Scheepvaart, tel: 010-2062714.

Dodenherdenking Ereveld Loenen

Locatie: Loenen, Ereveld.
Info: Oorlogsgravenstichting, tel: 070-3131093.

5 mei

Defilé, symposium en herdenkingsbijeenkomst Wageningen

Herdenkingsplechtigheid op het 5 Mei Plein, gezamenlijke activiteit van de gemeente Wageningen en het Nationaal Comité Herdenking Capitulaties 1945 Wageningen (NCHC). Zie voor actuele info: www.nchc.nl Info symposium, herdenkingsbijeenkomst (uitsluitend op uitnodiging) en defilé (deelname geallieerde en Nederlandse WO II-veteranen, in beperkte mate aangevuld met andere veteranen op basis van een jaarlijks te kiezen thema, aanmelding gaat via eigen veteranenvereniging): Projectbureau NCHC 1945 Wageningen, Postbus 1, 6700 AA Wageningen, e-mail: secretariaat@nchc.nl, website: www.nchc.nl of www.4en5meiwageningen.nl

Nationale Viering van de Bevrijding

Locatie: het nationale startschot is ieder jaar in een andere provincie, 's middags heeft iedere provincie (en Amsterdam) een eigen bevrijdingsfestival en 's avonds is het afsluitende openluchtconcert in Amsterdam.

Info: Nationaal Comité 4 en 5 mei Rapenburgerstraat 109, 1011 VL Amsterdam

tel: 020-6209688; fax: 020-6205620

e-mail: info@natcom45.nl; website: www.4en5mei.nl

Laatste zaterdag van juni

Nederlandse Veteranendag

De Nederlandse Veteranendag werd voor het eerst in 2005 gehouden en is sinds 2006 een nationaal evenement. Doel is meer bekendheid met en waardering voor het recente Nederlandse militaire verleden en de mensen die daaraan vorm en inhoud gaven. Het centrale evenement in Den Haag wordt aangevuld met lokale activiteiten in de rest van het land.

Oorspronkelijk lag de datum vast op 29 juni, de geboortedag van wijlen prins Bernhard. Inmiddels is gekozen voor de laatste zaterdag van juni, omdat dan meer bezoekers komen, het publiek diverser is en jonge, werkende veteranen ook kunnen deelnemen aan het evenement. De organisatie van Veteranendag is in handen van het Comité Nederlandse Veteranendag.

Info: Comité Nederlandse Veteranendag

Postbus 247, 2501 CK Den Haag

e-mail: info@veteranendag.nl, website: www.veteranendag.nl

15 augustus

Herdenking einde WO II in Zuidoost-Azië

Locatie: Den Haag; herdenkingsbijeenkomst in Nederlands Congressentrum (ochtend) en plechtigheid bij Indisch Monument (middag).

Info: Stichting Herdenking 15 augustus 1945 Postbus 85747, 2508 CK Den Haag tel: 070-3305145, fax: 070-3562809

e-mail: info@indieherdenking.nl; website: www.indieherdenking.nl

1e zaterdag van september

Dodenherdenking Nationaal Indië-monument 1945-1962

Locatie: stadspark Hattem te Roermond.

Info: Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962

Postbus 1302, 6040 KH Roermond

secretariaat G. Plattel, Abdus Adamastraat 44, 6041 VB Roermond

tel: 0475-330357, e-mail: secretariaat@nim-roermond.nl;

website: www.nim-roermond.nl

Correcties en aanvullingen

Mist u bepaalde informatie in het Handboek Veteraan? Of zijn de in dit handboek genoemde gegevens onjuist, onvolledig of gewijzigd? Laat het de redactie weten, zodat een volgende uitgave van het Handboek Veteraan nog completer kan zijn. Eventuele correcties en/of aanvullingen kunt u schriftelijk melden bij de redactie van het Handboek Veteraan.

Handboek Veteraan

t.a.v. de redactie

Postbus 1091, 6501 BB Nijmegen

e-mail: info@lardenoye.nl

Colofon

Uitgave: Stichting het Veteraneninstituut, Doorn

Productie: Lardenoye Journalistieke Producties (LJP), Nijmegen

Vormgeving: Forma, Nijmegen

Fotografie: AVDD (5 en 7), William Moore (omslag, 14 en 82), Staf IGK (2)

Druk: Hendrix de meesterdrukkers, Peer (B)

15e druk (10.000): september 2011

© Veteraneninstituut/LJP